

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Ruski despotizem je s pomorsko bitko v korejski ožini zadobil hud udarec, zajedno so pa šle vse njegove roparske aspiracije na Daljnem Vstoku zabam gost. Pa saj ni čudo! Brodovju so zapovedovali častniki, ki so bolje poznali pariške borbe, kakor pa pomorske zemljevide. Na ladajah so bili ukrcani mornarji, ki se vedeli niso, ali je morska voda sladka ali slana. No, kdor je tukaj pričakoval zmago na ruski strani, ta je moral biti že nekaj več kot optimist.

Poraz, katerega je doživel ruski carizem v korejski ožini, le to dokazuje, da je tisto žel, kar je sejal. Res, korupcija je dandanes v vseh kapitalističnih državah. A najbolj bujno cvete ta cvetka tam, kjer je avtokratična vlada.

Vsa ruska birokracija je vpila: "križajte ga, križajte ga," ko je doznala, da se je admiral Nebogatev podal, da bi ljudsko jezo odvrnila od sebe. Admirala je treba takoj vstreliti, ko se vrne v domovino, tako so se drli ruski birokrate, stebri ruske avtokracije.

Sedaj je pa na enkrat potihnil ta krik, ker se je zvedelo, da je Nebogatev dal streljati na japonske ladje, dokler je imel streliva.

Vedeli smo, da so ruski birokrate ukradli železniške relse na sibirski železnici, ruski veliki knezi so za denar "Rdečega križa" kupovali vlačugam nakite in lišp. No sedaj smo pa zvedeli, da so ukradli tudi smodnik in kroglice. In taka lopovska in tatinska sodruga, ki ni vredna, da jo solnce obsije, hoče vrli ruski narod, v katerem so se narodili največji duševni velikani sedanjega časa, držati k tlom, ga z ječo, vislicami in nagajko prisiliti, da bi bil še v prihodnje nje poslušni rob?? Ni treba, da je človek socialist, da to lopovsko druhal, ki ves ruski narod izsesava do krvi, smrtno sovraži. Kdor je Slovan, in ima v resnici količkaj ljubezni do svojega brata Slovana mora imeti eno samo željo, da roparska klika, ki odira, klavi in obira ruski narod, kakor hitro je mogoče izgine iz javnega pozorišča.

V Manilo so priplule tri ruske bojne ladje: "Aurora", "Oleg" in "Jemčuk". Vse tri ladje so grozno razstreljene in imajo mnogo ranjencev na krovu.

Rusija.

Nekateri ruski listi pišejo, da je ruski poraz v korejski ožini tako uničevalen, da ni upati, da bi Rusija si kedaj priborila prvenstvo na morju na Daljnem Vstoku.

V Lodzu se stavka vedno bolj širi. Sedaj stavka 35.000 delavcev. Stavkajoči delavci so po noči vbili nekega policijskega narednika. 600 delavcev je hotelo naskočiti bolnico "Rdečega križa", ker so mislili, da leži v nji njih ranjeni tovariš. Takoj so "pogumni" kozaki, ki pred japonsko konjico beže, kar jih konji neso, napadli neoboroženo ljudstvo. Rezultat? 5 mrtvih, mnogo pa ranjencev.

Ruski car je imenoval krvnika Trepova diktatorjem. Radi tega so minister notranjih del Boulygin, minister zunanjih del, pl. Lambsdorf, načelnik odseka za Daljni Vstok admiral Aleksejev podali takoj svojo ostavko, katero pa car ni hotel sprejeti.

Zborovanje zemstvom, ki je bilo sklicano v Moskvo, je vlada prepovedala. Ali vodje so izjavili, da se bodo zborovanje vzile prepovedi vršilo.

Društvo ruskih inženirjev je sklenilo, dati materi Kalajeva, ki je

zvršil ljudsko sodbo nad knežom Sërgijem, dosmrtno penzijo.

Avstrija.

Iz Pešte se poročča, da je opozicija delala baronu Fëjervary-u take ovire, da je nemogoče sestaviti ministerstvo.

Tudi 27.000 kovinarjev je zastavalo v Pešti.

Bombastično napovedana razprava pred dunajskim sodiščem radi tržaških "dinamitarov" in "veleizdajalcev" je končala klaverno za avstrijsko vlado. Obtoženci so bili obsojeni le radi razžaljenja veličanstva in kaljenja javnega miru in sicer na 6 do 9 mesecev ječe.

Angleško.

"Daily Mirror" je prinesel daljši članek o korupciji in tatvinah, katero so zvršili višji angleški častniki. List trdi, da so ti častivredni možje okradli državo za \$5.000.000 v zadnji burski vojni. In take "poštenjakoviče" se prištevajo danes v vseh kulturnih državah med takozvane boljše kroge. Zakaj? No, ker je današnja hinavska človeška družba zidana na krivicah, umorih, tatvinah in ropu!

Nemčija.

So tisoč nemških vojaških dezertirjev živi v Angliji, Belgiji in na Holandskem, ki so pobegnili le radi tega, da se izognejo brutalnostim, ki so v navadi v nemški armadi.

To je izjava, katero je poslal v svet Artur Nowakovski, nemški begun v knjigi "Zgubljena armada".

Ta knjiga je polna resničnih podatkov, katere je doživel Nowakovski in njegovi tovariši v nemški vojaški službi, ki so pa tako strašni, da se človeku ježe lasje na glavi.

Nemški vojski so bili hudo tepeni v južnozpadni Afriki.

Italija.

Dne 15. maja so obhajali socialisti vrtno veselico v San Elpidio. Ker so kasneje socialisti v večjih gruclah se vračali domov, je prisopihal neki policijski uradnik in je zapovedal socialistom, da se naj takoj razidejo. Ker se ni takoj zvršilo, je tekel do prve stražnice, odkoder je pripeljal s sabo 4 orožnike, katerim je zapovedal streljati. En sam ga je vbogal. Letá je usmrtil zidarja Trottiya, dva druga pa opasno ranil. Isti dan je pa sodišče spoznalo nedolžnim vse orožnike, ki so morili v Torre Annunziata.

V presrečni Italiji morijo uniformirani banditi v imenu zakona, reda in svete lastnine, kar na debelo vbože proletarce. Ti lopovi se še toliko ne potrudijo, da bi jih zaprli. Seve bode zopet nekoliko hrupa v parlamentu. Ali mrtve tudi ta hrup ali trušč ne bodo obudil k življenju, žive pa, ki bodo napravili kruti vladi branili svoje pravice, bodo še v prihodnje streljali lopovski orožniki, ne da bi bili kaznovani.

Francija.

Ko se je španski smrkavec, katerega pohlevni in ponižni ljudje imenujejo španskega kralja Alfonso, pripeljal v Pariz, je tajnik zlatarskega strokovnega društva, Avgust Garnery prodiril vojaški kordon in za ušesi se mokremu in v škrat obledenemu pobu zaklical v obraz: "Doli z inkvizicijo! Živela svoboda!" Policija je Garnerya takoj prjela in s tem "junaškim" činom resila državo.

Ko se je dne 31. maja zvečer peljal španski smrkavec s predsednikom Loubetom iz opernega gledališča, je neki neznanec vrغل bombo pod kočijo. Usmrten ni bil nihče, pač je pa ranjen lakaj Victor in dva konja.

Pariška policija meni, da so napad zvršili španski anarhisti iz

maševanja. (Znano je, da so na Španskem za obravnave "mano negra" grozno mučili jetnike na trdnjavi Montjuich. Bili so anarhisti, socialisti in liberalci. Trli so jim spolske organe, pretepali jih do nezavednosti itd.)

Turčija.

Turški uradniki so vlomili v srbski konzulat v Monastiru in so pokradli mnogo važnih listin. Srbija zahteva kaznovanje uradnikov-tatov in preti, da bode nje zastopnik ostavil Carigrad, ako ne zadobi zadoščenja.

Pri Kičevu je bil hud boj mej bulgarskimi in srbskimi vstaši. V boju je padlo 12 Srbov in 20 Bulgarov. Ako se dva tepeta, se tretji smeji!

Japonsko.

Admiral Togo je podal mikadu po zmagi v korejski ožini naslednjo brzozjavko, ki dokazuje, kako je varzarstvo na Japonskem razvito:

"Da smo dosegli vspehe, kakeršnih nismo pričakovali se imamo zahvaliti le kreposti Vašega veličanstva in varstvu, katerega so nam podelili duhovi Vaših cesarskih prednikov, ne pa človeškemu delu."

Ako bi v slučaju ruske zmage, kaj sličnega brzozjavil ruski admiral carju, bi se ves civilizirani svet smejal admiralu, zajedno pa zahteval, da se ga zdravniško preišče. Od zmagovalnih Japoncev pa tiska naše ameriško kapitalistično časopisje vsako oslarijo, ne da bi se tiskala kaka beseda kritike.

Ameriške vesti.

Stavka voznikov v Chicagi.

"Kšeft" je "kšeft" to je načelo ljudi, pri katerih se dobi vse za denar. Tu brat brata oslepari, ako ga le more. Bogaboječji ljudje zadovoljno sprejemajo denar iz umazanih rok. Kdor pozna ta ameriški dirindaj za denarjem, bode še le razumel, da so podjetniki radi tega jezni na Shea-a, predsednika voznikov in Young-a, ker se nista dala podkupiti in ker sta razkrinkala pred sodiščem umazane manipulacije podjetnikov. Shea-u so ponujali \$10.000, Youngu na \$20.000, a oba sta nesramno ponudbo na kratko odklonila.

Radi tega imenujejo kapitalistični listi Shea-a ošabneža, pohlepneža.

V pondeljek so dali podjetniki zapreti Shea-a in Younga, češ, da sta napravila zaroto proti njim. Oba sta bila kmalu izpuščena, ko so postavili za nju zahtevano varščino.

Nekateri lesni trgovci so sprejeli nazaj v službo organizirane voznike, ker so uvideli, da le sami sebi škodujejo, ako obdržijo stavkokaze v službi.

Solidarnost podjetnikov že pokaže in to je dobro znamenje za organizirane voznike.

Lepa banda!

Odsek, ki je vodil preiskavo med pripravajočimi se ravnatelji zavarovalne družbe "Equitable Life Insurance Society", je priobčil tako poročilo, da je pripravajoče ravnatelje oblika kurja polt.

Vse ravnatelje se dolži, da so si prisvojili denar družbe. Z drugimi besedami pomeni, da so okradli lastnike zavarovalnih polic. Sovražni bratci se hočejo sedaj bobotati in skušajo z vsemi sredstvi preprečiti objavo poročila.

Vsegamogočni trustjani.

Naše oljnato veličanstvo — John D. Rockefeller je kaznoval prebivalce v državi Kansas, da je

ceno surovega olja za državo Kansas znižal od \$1.36 na \$0.57 prisodčku. To pomeni smrt za industrijo olja v državi Kansas.

Sedaj žalostno priznavajo že tudi nekateri ameriški kapitalistični častniki, da se trustu za olje, ne da priti do živega z zakoni. Protizakonitih sredstev pa po svojih nazorih nemorejo svetovati vladi. Radi tega se tudi stari J. D. Rockefeller vsem smeji, kar vé, da je vlada proti njemu brezmočna. Monopolizem je v Zdr. drž. dosegel svoj najvišji cilj — postal je nedotakljiva sila v državi. Monopolizem se ne bode preje norušil, dokler se ne zruši današnji družabni sistem, ki je skozi inškoz gnjil in korumpiran.

"No ballot, no babies!"

To je bojni klic žensk v Nebraski, s katerim so pričele vojno za žensko volilno pravo.

Ta klic je podoben nasvetu, katerega je leta 1849 Jurij Weerth napisal v listu "Neue Rheinische Zeitung", ko je oženim ženam priporočal, naj odpovedo svojim soprogram spolsko občevanje, dokler se ne oprimejo revolucionarnih idej. "Kdo bode tepca objemal", je rekel takrat Weerth.

To sredstvo takrat ni vleklo. Mi sploh ne vemo, ako se je rabilo. Ali bodo imele ženske v Nebraski s svojim klicem "no ballot, no babies" morda boljše srečo?

Bdž proti mlinom na sapo!

Guverner Robert M. La Folette v Wisconsinu je odredil, da se prične preiskava proti "General Paper Co." — trustu za papir. Takoj v začetku preiskave so trustjani ošabno izjavili, da ne bodo nikomur oredložili svojih trgovskih knjig, ker je to privatna lastnina privatne družbe. V tem smislu so vložili tudi pritožbo pri sodišču. Ako bode sodišče razsodilo v prid trustjanom, potem se bode dokazala le resnica naših trditvev, da se kapitalistom s kapitalističnimi zakoni ne da priti do živega. Kapitalisti delajo zakone sebi v korist, ne pa v prid ljudstvu.

Kapitalističen umor.

V Gunnison predoru blizu Cedar Creek, Col., se je podsula zemlja, ker je bil obok slabo podprt. 5 delavcev je vbitih, 35 pa je zaprtih od sveta. Organizirani rudarji so prihiteli iz Silvertona in Ouraya, da rešijo svoje brate-delavce gotove smrti.

Korupcija v Chicagi.

Župan Dunne, ki je ob svojem nastopu obljubil mnogo reform, je pričel sedaj izvajati nekatere svoje načrte. Najprvo hoče osredotočiti vsa zabavišča v enim samem okraju, katera do sedaj vsled razdalja ni mogla vspešno nadzorovati pravostna policija. To je hud udarec za razne sleparje in roparske političarje, ker ne bode treba plačevati raznim policajem izvanredni davek ali napojnino. Do sedaj so nekatere osebe narekovale lastnikom hiš, v katerih kraljuje boginja Venera, poseben korupcijski davk, ki ni dohajal v mestno davčno blagajno, pač pa se je delil med roparskimi politikarji in družimi enakimi sleparji. Tercijali in tercijalke so do sedaj vedno zatrjevale, da v Chicagi ni zloglasnih hiš, dasiravno jih je kakor lista v gozdu. Po novem županovem načrtu bodo ta svetišča boginje Venera v treh okrajih pod strogim nadzorstvom policije.

(Seve to osredotočenje svetišč Venera ne bode omejilo prostytucije, ker današnja družba je zidana na izsesavanju in izropanju drug drugega in na kupčiji, ki vzbuja v človeku najnižje nagone. Prostitucija bode izgnila še le z današnjim gnjilim družabnim sistemom.)

Naš predsednik zopet govoril.

Ob razkritju spomenika generalu Slocumu je naš dični Roosevelt zopet imel daljšo govoranco. Povedal je, da je trajen mir zagotovljen le v močnem bro-lovju (?).

Mi smo pa vprav nasprotnega mnenja. Oboroževanje ene države prisili drugi države, da se tudi oborože, sploh preskrbijo z najmodernejšim morilnim orodjem, kar pomeni za ljudstvo, posebno za produktivne sloje novo, težko breme.

Ako je Roseveltu in družim takim gospodom v resnici za mir, potem naj propagirajo splošno razoborožbo. Sami naj dajo drugim dober zgled in verjeli bodo, da so govorili vsaj nekaj resnice.

Turobna družabna slika.

Pred policijskega sodnika na Gates Ave. v New Yorku je opotekajočih korakov stopil neki William Grinies, star 45 let, da se zagovarja radi potepuštva.

Sodnik je nekaj časa ogledoval to sestradano postavo, potem pa zahteval, naj nesrečnik pove svoje doživljaje. Ali sestradani siromak je imel komaj toliko moči, da je odgovarjal. Ustnice so se mu tresle kakor šiba na vodi, ko je sodniku pripovedoval, da že tri dni ni jedel.

Policaj je povedal, da ga je našel rano zjutraj popolnoma obnemoglega na stonjicah hiše na voglu Park Ave. in Sanford ulice.

"To je v resnici žalosten slučaj," je menil sodnik in je izročil policaju tolar, da kupi v bližnji restavraciji nesrečnežu krepko juho. Potem je odredil, da se ga odda v okrajno bolnico do 5. junija, dasi vsaj nekoliko opomore. Dne 5. junija naj se ga pa zopet privede pred njega, da se bode zagovarjal radi potepuštva.

Sodnik, ki je skrbel, da nesrečnež dobi vsaj kaj za jesti, je dokazal, da ima človeško srce, da je ohranil človekoljubno srce, dasi je sodnik. Ali temno osodo tega nesrečneža ne bode spremenilo tudi to dobro delo. Iz bolnice bo šel v ječo, iz ječe pa na cesto, kjer bode lahko poginil z drugimi proletarci. Vsako hudodelstvo današnja človeška družba rada odpusti, le hudodelstvo ubožtva ne najde v njenih očeh usmiljenja. Radi tega hudodelstva se mora človek najostreje pokoriti!

Naša postavodajna zbornica.

Ze nekaj let sem imajo naši postavodajaki v zvezni zbornici dober namen — izdelati zakon proti ponarejanju živil. Ali temu zakonu se pa z vsjo silo in vsemi sredstvi upira mesarski trust. Radi tega se leto za letom preloževa zasedanja zbornice, ne da bi se resila tozadevna zakonska predloga.

Mi smo že zdavnaj prijadrali zaradi tako daleč, da je mogočnejši vpliv trustov v zbornici kakor pa ljudska volja, da veljajo več trust, kot ameriško ljudstvo, tisti trust, ki izsesavao kakor polip vso republiko. Posebno mesarski trust je v tem oziru vsegamogočen. Na milost in nemilost je izročeno ljudstvo v veliki ameriški republikli tem magnetom, ki ne koljejo le neumno živino, ampak obirajo tudi ljudstvo do kosti. Dan za dnevom se izsesava in obira ljudstvo tako drastično, da bi se o tem izsesavanju napisale lahko debele knjige. Le navni ljudje se še čudijo, da temu mogočnemu trustu ne zadostuje več živina najslabše vrste na trgu, da celo prodaja krompirjevo moko kot "mesen izdelek".

"The public be damned!" Znameniti rek starega Vanderbilta so si osvojili tudi mesarski kralji. In ta rek se izpolnjuje do pičice. Postavodajna zbornica gleda mirno ta lov mesarskih kraljev za tolarjem ljudstvo pa živa, kar se mu ponudi, in radovoljno plača, kar se od njega zahteva.

Razmotrivanje proletarca.

Velikansko gibanje današnjega časa se zrcali v uporu delavnega ljudstva, ki se hoče otresti tisočletnega tlačanstva in si priboriti svobodo in pravico. Delavno ljudstvo je pa razdeljeno v več slojev. Tu imamo kmete, ki si domišljajo, da so samostojni trgovci; male trgovce, ki nočejo biti odvisni delavci; višje vslužbenke veličnih kapitalističnih podjetnikov — knjigovodje, agente, blagajničarje itd.; profesorje in učitelje na solah; končno pa posebno take meji Slovenci, ki so v stari domovini nekoliko dlje v šolo hodili kakor navadni delavci, ki so pa v Ameriki že tako stradali, da so jim pokale kosti, ker se smatrajo vedno za nekaj boljšega kakor navadni delavci, dasiravno v logičnem mišljenju nemorejo tekmovati niti z najnavadnejšim delavcem.

Radi tega vidimo, da se svojega razreda po največ zavedajo rokodelci, tvorniški delavci, rudarji, premarji, sploh delavci, ki delajo z rokami. Te vrste proletarci tvorijo krepke in čvrste proletarske bojne čete. Ali v Ameriki so tudi te čete, kar se tiče čilosti, medsebojne bratovske solidarnosti še jako piškave in puhle. Že sprevidniki na železnicah, kakor tudi nekateri rokodelci raznih strok se smatrajo za nekake aristokrate mej delavci, ki le takrat apelirajo na delavsko solidarnost, če njim slučajno teče voda v grlo.

Ali današnje gospodarske razmere so take, da od dne do dne spreminjajo te domišljave in sanjave delavske aristokrate v navadne proletarce, dasi se tega imenu branijo z vsemi štirimi. Odprte delavnice, ta krepka kapitalistična falanga, novi zboljšani stroji, poboljšane metode za proizvajanje v rokah veličnih kapitalističnih družb so najboljša agitacijska sredstva, ki bode privedla vse protiproletarske elemente do spoznanja, da je rešitev iz današnje sužnosti mogoča le na podlagi razrednega boja.

Tudi ti domišljavi, delavski aristokratje bodo slednjič pričeli spoznavati, kar so evropski delavci že zdavnaj uvideli: "Vsi, ki ste rojeni kot proletarci, neupajte, da bode kdaj obogateli, da bode kdaj iz svojega stanu splezali kviško navzgor."

"Lasciate ogni speranza!" bi rekli z Dantajem.

Radi tega smatramo vse rojake, ki medeno in sladko pojejo danes delavcem o ameriškem "kšeftu", s katerim lahko vsakdo pride do blagostanja, ako ga le prav razume, le navadnim krivim prerokom, ki ne poznajo jeklenega meznega zakona, kojim so gospodarski zakoni spanska vas.

Vprav ti preroki, ki se niso nikdar toliko pobrigali, da bi študirali kdaj zgodovinsko gospodarski razvoj, da bi proučili prave vire današnje bede ali izkrali pravih vzrokov, ki množijo število zločincev in zločinov, nam frazasto zakličejo, ako jih z logičnimi odgovori vženemo v kozji rog. "Vaše čete se bodo še nekaj časa množile, potem bodo pa pričeli prepričati, ker je človek individualen in socializma bode konec!"

Ti gospodje si predstavljajo človeka prihodnosti z vsemi grehi, z vsemi poželenji kakersne ima človek dandanes v kapitalistični družbi, ki je zidana na krivicah in zločinih. Ako bi bilo to resnica, kar trdijo ti gospodje o socializmu, bi kapitalisti, ki so že zdavnaj spoznali nevarnost socializma za njih malhe, njih obstoj, ne pobijali socializma in ne plačevali drago zagovornikov današnjega gospodarskega reda. Kapitalisti bi držali križem roke in čakali, da se socializem sam v sebi zruši in pogine.

Kapitalisti, dobro vedo, da se ideja socializma kakor tudi socializiranje družbe ne da vničiti pač pa zadržati za nekaj časa, so najeli vsakovrstne elemente, da vodijo boj proti socializmu in njenim naukom.

Tu vidimo častnikarje, pisatelje, govornike, ki skušajo za denar z zofistikano uničiti socialistične nauke. Od zadaj pa stoje kot gardna četa — farji vseh ver, strašče s peklom in hudičem in obetajo socialističnemu človeško družbo v nebesih, za take, ki so se odpovedali socializmu na

zemlji.

Nas ta boj, katerega kapitalisti in njih plačani zofisti, obrekovalci in lažnjivci vodijo proti nam le krepki in navdušuje za osvobodilno borbo, zajedno nam pa dokazuje, da smo na pravem potu, da bode prišel dan, ko bode zasijalo solnce prave svobode vsem tlačanim in zatiranim.

Josip Logačan.

Kralj Matjaz

Zgodovinska povest.
XV.

Župnik je odskočil in začel zopet kričati, kleti in psovati, razbojnik pa je dvignil svojo puško in pomeril na župnika.

— Plašč doli, če ne ustrelim! Ena — dve —

Kakor bi trenil je župnik snel z ramen svoj lepi, skoro novi plašč in ga vrgel roparju.

— Na, vzemi plašč, za vsako nitko v tem plašču boš v peklu delal strašno pokoro. Hudič te bo za vsako nitko posebe trpinčil.

— Slišite, gospod, vašega zmerjanja mi je pa zdaj dovolj, je rekel ropar osorno in zopet dvignil puško. Jaz Vam že pokažem, kdo da sem!

— Razbojnik si, tolovaj, ki pride na vešala.

— Za vešala je še dosti časa.

Ropar je zopet pomeril na župnika in rekel: Naš Zveličar je zapovedal: kdor ti vzame plašč, temu ne brani, da ti vzame še suknjo. Tako pravi sv. pismo. Vi kot duhovnik celo ne smete grešiti proti tej božji zapovedi. Torej doli s suknjo, če ne ustrelim. Ena — dve —

Župnik je, videvši, da je ropar zopet s puško nanj pomeril, skočil, kakor bi ga bil gad pičil in v trenutku je slekel tudi suknjo in jo vrgel pred roparja, a zdaj ni več rekel niti besedice, kajti bal se je, da ga ropar polagoma do gola sleče, če bi mu še kaj ugovarjal.

Trepetaje je stal župnik pred roparjem, ki se je porogljivo smejal in se vidno veselil župnikovega položaja.

— Zdaj pa teci, gospod župnik, sicer se še prehladite. A nazaj na Vrhniko morate! Vrhniske ovčice bi ravno danes rade pozdravile svojega pastirja. Torej — ena — dve —

Župnik se je kričaje obrnil in je tekel proti Vrhniki kar so ga nesle noge, tekel, dokler ni prišel na varno mesto, kjer se je od onemoglosti zgrudil, a je bil vendar vesel, da mu ni bilo treba iti na Vrhniko.

Razbojnik pa je oblekel župnikovo suknjo in ogrnil župnikovo plašč.

— V tej obleki pa res ne bo nihče spoznal, da sem jaz dolgi Laban. In veselo žvižgaje je dolgi Laban prešel cekine v župnikovem mošnjaku, jih dobro shranil za srajco in potem zapustivši cesto krenil čez polja doli proti Vrhniki.

Po odbitju zadnjega naskoka na župnišče in na cerkev je zavladala na Vrhniki tihota. Sodnik Završan je s svojimi ljudmi in s samostanskimi stražarji ostal na straži, ker se je bal novega naskoka, a čim se je polegel sum, čim je spoznal, da so se ljudje razšli, je takoj poslal nekaj ljudi gledat, kaj je z ranjenci, posebno ker so bili samostanski stražarji v skrbeh za svojega poveljnika.

Bila je poisvetla pomladanska noč. Vrhniska glavna cesta je bila vsa v senci in težko je bilo od daleč razločevati posamezne stvari. Ali čulo se je zamolklo ječanje in bolestni vzkliki in stražarjem se je dozdevalo, kakor da šviga po cesti nekaj ljudi ki se bavijo z ranjenci. Stražarji so šli po cesti z največjo previdnostjo. Tu so našli mrliča, s preklano glavo, nekaj korakov od njega je ležalo nekaj ranjencev, dalje naprej prav sredi ceste pa ubiti samostanski stražar.

Stražarji so šli dalje. Še nekaj korakov in bili so pri ubitem konju svojega poveljnika, ali poveljnika, ki je s konjem vred padel, ni bilo nikjer. Samo njegov samokres je ležal na tleh v krvi.

Stražarji so začudeni obstali. Če se poveljniku ni ničesar zgodilo pri

padcu, zakaj ni prišel k župnišču, saj je vedel, da dobi tam svoje ljudi.

— Morda je ranjen in ga je kak dober človek vzel por streho, je menil eden stražarjev.

— Ali pa ni mogel naprej in se je kje skrivil, se je oglašil drugi.

— Mogoče, da se je rešil in šel naravnost v samostan.

— Ne, gotovo ne. Mogoče je le dvoje: ali je dobil kako zaveršico ali pa je prišel sovražnikom v roke.

Stražarje je obšla velika skrb. Preiskali so še enkrat vsó cesto in vso okolico. Poklicali so ljudi v nekaterih hišah, da so odnesli ranjence, in ker pri teh ljudeh niso ničesar izvedeli, so začeli hoditi od hiše do hiše in vprašali po svojem poglavarju, a povsod brez uspeha.

Vrnili so se končno k župnišču in povedali Završanu, da je njihov poglavar izginil. Zahtevali so, da naj da takoj preiskati vse Vrhniske hiše, češ, da gotovo kje njihovega poglavarja skrivajo, ali pa so mu storili kako zlo.

— Počakajmo, da se zdani, je menil Završan. Kdo naj bi se bil polastil ravno Vašega poveljnika, ko je druge ranjence pustil ležati in čemu naj bi bil to storil? Vaš poveljnik je najbrže prosil pri kaki hiši, naj ga skrijejo in sedaj mirno počiva.

— Ne, ne, je ugovarjal najstarejši samostanski stražarjev. Nas bi bil prav gotovo obvestil, kajti naročil nam je bil, da moramo nanj paziti, če bi se mu kaj zgodilo.

In ko se Završan le ni hotel odločiti, da bi ponoči preiskali hiše, je stražar pristopil k njemu in mu tiho rekel:

— Ali pa tudi veste, kdo je poveljnik. Prijor Celestin!

— Ni mogoče!

— Da! Simon Kozina je bil prvi prišel v Bistro naznaniti, kaj se godi na Vrhniki in je nagovarjal prijorja Celestina, naj gre sam v boj, češ, da drugi ne bi tako opravili kot on sam. In ko je potem še vrhniski cerkovnik prišel prositi pomoči, se je prijor Celestin res odločil in je šel z nami. Kdo ve, če ga ni kdo spoznal in ga že umoril ali pa odpeljal, da bi od samostana izšil kaj denarja.

Zdaj se ni sodnik Završan nič več ustavljal želji samostanskih stražarjev. Odredil je, kar je bilo treba glede varstva župnišča in cerkve in potem šel s tremi stražarji preiskovat hiše.

Toda iskal je zaman, kajti prijorja Celestina tedaj že davno ni bilo več na Vrhniki.

Ko je bil prijor Celestin s svojimi stražarji zapustil Bistro in pohitel na Vrhniko, so že čakali nanj njegovi smrtni sovražniki — Aronovi sinovi, podložniki umrlega kralja Davida. Simon Kozina jih je bil obvestil o dogodkih na Vrhniki in jim naročil, da naj poskusijo to noč polastiti se Celestina ali ga usmrtiti, in cigani so prišli. Nekaj se jih je vtrhotapilo na Vrhniko, in ti so se udeležili boja, drugi so prišli pozneje. Njihov vohun Simon Kozina jim je povedal, da leži

prijor Celestin ranjen na cesti. Še med tem, ko se je množica po odbitju naskoka stražarjev zapodila zadnjič proti župnišču, so prihiteli cigani, se polastili Celestina, ki je z zlomljeno roko in nogo ležal brez zavesti pod svojim konjem in ga skrivaj odnesli. Prišli so srečno iz trga in potem nesli svojega jetnika čez polja in skozi šume, ne meneč se ne za njegovo bolešno ječanje ne za njegove vzklrike in vprašanja.

Ko je prišel prijor Celestin čez mnogo ur k sebi, je ležal na vlažni slami v ogljarski koči pri Lesnem brdu in krutemu možu je zastala kri, ko je uzrl brezmejno sovraštvo razodevajoče poglede okrog sebe sedečih ciganov.

XVI.

Mogočni vladar slovečega in bogatega samostana prijor Celestin, je ležal na vlažni slami v ogljarski koči kraj Lesnega brda in se pripravljal na smrt. Svojo usodo je čital v očeh ciganov, ki so ga stražili. Kruti mož je trpel silne bolečine, a s tisto železno voljo, s katero je doslej premagal vsako oviro in vsak odpor, je zdaj premagoval

tudi samega sebe in svoje bolesti in ni ne enkrat zajčal, niti enkrat znil besed, da, niti vođe ni zahteval, da bi si z njo hladil rane in pogasnil žejo. Zdal in zdaj so ga cigani zbadali in se mu rogali ter mu slikali bolečine, ki ga še čakajo, a prijor jim je s trdovratnim molčanjem kazal svoje zaničevanje.

POSEBNI OGLAS.

Nova prekomorska črta—Sredozemsko in Adrijansko morje.

Cunard Line.

ustanovljena leta 1840.

S 26. aprilom 1904 so pričeli pluti parniki Cunard Line iz New Yorka preko Neapolja v Tret in Reko.

Parniki plujejo iz New Yorka: Pannonia (nov parnik, z dvojnimi vijakom, 9,851 ton) dne 6. jun. t. l. Ulltonia (nov parnik, z dvojnimi vijakom, 10,402 ton) dne 27. jun. t. l. Slavonia (nov parnik, z dvojnimi vijakom, 10,605 ton) dne 11. jul. t. l. Kasneje odpluje vsakih 14 dni en parnik.—Pri naših agentih dobite vozne listke po najnižji ceni. Tretji razred je opremljen z vsem modernim komfortom. F. G. Whiting, ravnatelj na Dearborn in Randolph ulici, Chicago. Se iščejo agentje!

CENE NIZKE!

FINO BLAGO!

Najfinejšo kavo, najboljšo moko kakor druge sveže in konzervirane jestvine imava vedno na prodaj. Sprejemava naročila tudi na sveže in prekajeno meso.

Naročeno blago pripeljeva na zahtevo brezplačno na dom.

Vse ceneje kakor drugod!

JANKO MEDEN, NACE MALOVAŠIČ

946 So. Asland Ave. vogal 21. Pl.
Chicago, Illinois.

VABILO NA

veliki delavski izlet,

katerega priredi

ČESKA SOCIALISTIČNA STRANKA

v nedeljo dne 18. jun t. l. v

ALTON PARK.

Razna zabava za mlado in staro. Kegljanje na dobitke. Vozni listki tje in nazaj le 50c. za osebo. Otroci nod 12 let staro 25c.

VLAKI VOZIJO: "Union" kolodvor ob 8:30 in 9:30 dopoldne in se vstavijo na Halsted, Archer Ave., 37. Pl. in California Ave. Vračajo se zvečer iz Altona ob 8:30 in 9uri

Kdor hoče kupiti delnice nove parobrodne družbe "The Frank Zotti Steamship Co.", naj napiše, izreže in pošlje ta le kupon na spodnji naslov.

Vsaka delnica je vplačana popolnoma, in se nemore več vplačati.

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

Frank Zotti Steamship Company.

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2,000,000, od katerih je že \$1,500,000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod:—

S tem predplačam na.....delnic Frank Zotti-jeve parobrodne družbe po \$5.00 komad, in Vam prigrbno pošljem svoto od.....dolarjev, katero upotrebite v zgoraj povedano svrhu, in delnice mi prej ko mogoče dopošljite.

S tem se razume, ako predplače prekoračijo preje navedeno glavnico, da mi zgornjo svoto vrnete v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in pošne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

Frank Zotti S. S. Co. 108 Greenwich St. New York, N. Y.

Naravoslovne znanosti.

Iz stare domovine.

Delavci in posebno delavci v fabrikah vidijo vsaki dan, kako se naravni zakoni vrše. Veroizpovedanje, ki z naravnimi zakoni nič započeti ne more, ali jili celo zanikuje, mora zgubiti vernike. Zdaj se govori: to in ono se lahko vidi z očmi, to in ono pokaže eksperiment, poskus. Kaj takega mora vsakega prepričati. In človek vidi, da ne more biti mogoče, kar se ne strinja z naravo; naravoslovna veča uči, da ne more biti čudežev, ne prikazni, dogodjajev, ki prestopajo meje naravnega življenja. Ta veča tudi uči, kako gospodarji narava, kako se družijo bitva, ako živijo po naravnih zakonih, ta veča premeče vsa veroizpovedanja, vse dozdanje gospodarske nauke, naučne, izgojne ustanove, ta veča uči, kako se prav otroci izgajajo, kako se živi pametno v večjih skupinah. Središče vsega pa je človek in njegova družba in le ta. Začetkoma minolega stoletja je naravoslovna veča stopila iz učenjske sobe v človeško delavnico in postavila iznajdbe mej svet, ki so vse gospodarstvo prevrgle. Sopar se je vpregel v človeško delo in nastal je stroj, z njim tovarnica, železnica, parobrodstvo. Ne dolgo za temi iznajdbami iznašel se je telegraf, potem telefon in vsa druga izraba elektrike. S strojem so prišle rokodelske mašine (Werkzeugmaschinen), ki tudi nekatera posamezna dela opravljajo, ki niso le gonilna moč, kakor stroj, ki goni vretena, goni vagone, ladje. Imamo mašine, ki oblaajo, vrtajo, žaklje stresavajo. Vzemimo primer iz tiskarne: mašino, ki sestavlja časopise, jih prereže itd.

Razni misleci so slutili, da je vse na svetu stvar razvoja, da takozvano stvarjenje nima mesta in nastopili so naravoslovci, kakor: Goethe, Lamark in potem Darwin, ki so dokazali v rastlinstvu in živalstvu, kako se razvija vse in tudi človek iz nepopolnega v vedno popolnejša bitja. Ti nauki so izbudili dosti trusa, posebno so se jezili bogoslovci; ali ti nauki so tudi posvetili v vse stroke človeškega duševnega in gospodarskega življenja. Bogoslovcem so začeli očitati naravoslovci, da ljudi za nos vodijo, ker vse ni res, kar vernikom pripovedujejo o stvarjenju sveta in čudežih, kakor jih navajajo njihovi nauki. Nekateri pogumni učenjaki so začeli preizkuvati cerkvene dogme, verske nauke in začeli dvomiti, ako je bog res razodel očakom starih testamenta, kar se je v bibliji ohranilo in našli so, da se nahajajo take dogodbe, ne samo mej židi, katerim je baje bog marsikaj v bibliji navedenega razodel in so se te razodetja ohranila in bibliji ampak tudi mej drugimi starejšimi narodi. Noetova barka na primer in marsikaj drugoga. Z božjim razodetjem glede starih testamenta tedaj nemorejo več pred vedo obstati bogoslovci katoliškega ali protestantskega, židovskega veroizpovedanja; te pripovedke so izmišljotine, poezija, nanašajoča se morda v nekaterih pojavih na kake naravne prikazni prejšnjih veliko tisoč in tisoč let, kakor: veliko vodovje, velike potrebe. Tudi v novem testamentu pogumni bogoslovci ne najdejo vsega v redu. Čudeži, ki jih je Kristus baje storil, so jim, pogledani z očmi naravoslovca, prav čudni. Naravoslovec predobro ve, da se mrtvega ne more zbuditi k življenju; naravoslovec ve, da žena ne more brez spojitvijo z možem in "brez madeža" spočeti. (Sicer kak madež bi bil to, kar je naravni zakon!) Naravoslovec je prepričan, da čeznaravnih moči ni, ki bi vladale naravne zakone. Evangeliji po raziskovanjih teh učenjakov tudi v novejših stoletjih niso čudeže, niso jemati kot resnica. Dokazano je namreč, da ni mogoče, da bi Kristus vse bil govoril, kar se mu spodika v evangelijih; govorilo je to, kakor je dokazano, več oseb. — Dvomi glede teh pripovedb so utemeljeni. — Tako stopata sedaj dva nasprotna si svetska naziranja v dvoboj: bogoslovnoversko in naziranje naravoslovca; naziranje, ki

jemlje bajke za resnico in naziranje, ki stoji na trdnih, iz narave vzetih dokazih, poskusih.

Dober poznavatelj zdajšnjega duševnega gibanja mej protestanti in katoliki germanskih narodov piše: "Glavni znak našega časa je, da ta čas pogledava nebesa in nadzemeljski svet naravoslovno, boga in Krista, pa zgodovinsko; da se ne išče ideja več v bogu in Kristu, ampak v človeku, da je prvo človek in to zemeljsko življenje istega in potem zopet človek in življenje človeka na zemlji in vedno to dvoje in nikdar več bog in nadzemeljsko življenje, življenje onstran groba. V tem obstoji moderni svet in vse, kar leži pred to moderno, je srednji vek."

Na gospodarskih tleh so ti naravoslovni nauki že zdaj ves svet prevrgli. Dali so človeku orodja v roke, s katerimi si lahko prišla tisoč in tisočkrat več in lažje, kakor ljudje prejšnjih časov, ki so se verovali slepo v čudeže in čeznaravne moči.

Koliko je danes promet razvit proti prejšnjim časom, nas uči železniški vlak ali ladja. V času pred železnicami je stala vožnja za osebo za kilometer 56 penigov, sedaj v brzovlaku v III. razredu 4 pf. Koliko pa se časa zdaj manj pri vožnji zgubi! Tovorji se zdaj najcenejše prevažajo, to posebno na morji, po rekah, kanalih. Koliko delajo stroji v fabrikah, koliko delavne mašine (Werkzeugmaschinen), ki delajo, kar so prej človeške roke. Vi v Ameriki živeti Slovenci veste iz lastnega pogleda, koliko stori kaka livarna ali fabrika za prejo in tkanje.

V vsem tem učinkujejo naravoslovne znanosti. Fizika, mehanika je podala zakone, katere porabivši, postaja človek tako velikanski proizvajatelj.

Ali vzemimo zdajšnje kmetijstvo mej omikanejšimi narodi. Kmet je bil prvi naravoslovec. On je to, ko izvablja iz zemlje živila, on je to kot rejač živine. Njemu so dale naravoslovne vede stroje, njemu je dala poljedelska kemija umetna gnojila ter nauk zemlje izbirati, nauk kako gnojiti. Živinozdravništvo mu je dalo nauk, kako zboljšati pasme ter jih izrežati za posebne namene. Fiziologija ga uči, kako ravnati z rastlinami.

Danes omikan kmet na Francozskem, Angležkem, Nemškem — na Danskem, Švedskem 30krat več pridela, ko isti kmet pred 30 leti. Po trikrat krompir na leto pridelati ni težko. Na Angležkem imajo januarja meseca sveže grozdje. Moderni kmet se ne zadovolji več z 8kratnimi pridobitvami žita; mernik žita mu mora dati vsaj 20 mernikov pa tudi 30—40. Krave mu morajo na dan molsti 20—30 litrov mleka, ne pa le 3—5 bokalov. 6—8kratne letine na leto, to je uzor modernih kmetov.

Ko je stroj stopil v delo, morala sta odstopiti gospodarja tlakarjev, grof in opat. Na njihovo mesto stopil je kapitalist, ki je sicer tudi upeljal suženstvo za maso delavcev, ki pa mora danes že odnehavati. Tudi to suženstvo bo nehalo celo. Nauki naravoslovja so človeka jako poposnega storili, ti nauki prodirajo sedaj v našem velikanskem prometu v zadnjo vas; kar šola ne uči, uči časopis, uči zborovanje in živa beseda. Fabrika z raznimi stroji je sama najboljša učilnica naravoslovnih ved. Ista uči ročnosti novejših tehnik.

(Pride še.)

CENA KNJIG

Katere se dobi pri upravnistvu "Glas Svobode" poštnine prosto.
Spisi Zofke Kvedrove, \$1.00
Quo vadis, \$1.50
Trije Mušketirji, \$2.50
Rusko-slov. slovar, \$1.60
Preko morja, 35c.
Kapitanova hči, 35c.
Na bojišču, 35c.
Križarji, \$2.60
Marica, 35c.
Islandski ribič, 60c.
Kirdžali, 80c.
Beračica, 18c.
Julij Cezar, 80c.
Zrtov razmer, 25c.
Koledar, 25c.

Prodajam vozne

listke (šifkarte) za francosko črto—Havre New York in naobratno; nadalje za Cunard črto Reka, Trst New York in naobratno.

Francoski parniki vozijo po 6 dni, parniki Cunard črte pa po 12—14 dni od Trsta ali Reke do New Yorka.
Postrežba izborna na obeh črtah.

Posiljam tudi denar v staro domovino po dnevnem kurzu in sem v zvezi z najboljšimi bankami v Ameriki in stari domovini.

Vsa tozadevna vprašanja naj se pošljajo na naslov:

M. V. KONDA
683 Loomis St.
Chicago, Ill.

Vaclav Donat

izdeluje neopojne pijače — sodovico in mineralno vodo.

576 W. 19. St. Telefon, Canal 6296

Raznovrstni godbeni instrumenti po nizki ceni.

JOS. JERAN,
459 W. 18. St. Chicago,
se priporoča za popraviljenj god. instrumentov

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovico mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Pozor!

Slovenci.

Pozor!

"Salon" z MODERNIM KEGLJIŠČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinije unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in pohištvo pri NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina-Pl. Chicago, Ill.

Podpisani naznanjam

SLOVENCEM in HRVATOM,

da sem otvoril na voglu 18 Pl. in Loomis St. novourejeni

Saloon.

Poleg tega imam prostorne dvorane za obdrževanje sej in zabav. oglasite se pri meni in pokažem Vam prostore.

S spoštovanjem

JOSEPH POLACEK,

683 Loomis, cor. 18 Pl. Chicago, Ill.

Nevarnost!

Rdeča zastavica železniškega čuvaja, ki opozarja strojevodnika na izpodprani tir, ni nič bolj znamenje nevarnosti, nego so nekateri znaki in občutki na človeškem telesu. Srce ima nalog črepati življensko kri do vsakega dela telesnega. Če srce neha utripati nekaj trenutkov, nastopi smrt. To je prav isto, kar se pripeti, če se kdo zgrudi mrtev in je potem čitati v časopisu: "Spet srčna kap." Če ti srce bije neravno, če kak trip preskoči ali če bije trudno in nemirno, je to znamenje, da je tvoje srce v stiski — nevarnost preti!

Ali ti srce utriplje?

Če ti utriplje, bi moral skrbeti za oprezne naredbe in to pravočasno.

Vnetje sapnika. Vnetje sapnika je nevarno! To so prva vrata do vnetja pljuč.

Severov balzam za pljuča

o pravem času uživan, ozdravi isto. Balzam za pljuča ozdravi davico, oslovski kašelj, vnetje prsniice in prepreči jetiko. Cena 25 in 50c

Škrnina v hrbtu je revmatična bolezen mišic v hrbtu in kolkih. Tako huda je, da je človek nesposoben za delo. Drgaj hrbet in bedra s

Severovim oljem sv. Gotharda

in uživaj
Severovo zdravilo zoper revmatizem redno več tednov.

Severova srčna tonika

deluje naravnost na srčne mišice, uravnava krvotok, ovira srčno onemoglost in sili življenski organ k njegovemu delu. Cena \$1.00.

Olajšba prišla brž.

Bragi gospodi: — Primito mojo iskreno zahvalo za steklinico Vaše tonike. To je najboljšje zdravilo. Ozdravilo me je. Bolehala sem na hitrem srčnem utripanju in šla k zdravniku, a predpisano mi zdravilo mi je bolečino še poslabšala. Vaša srčna tonika me je olajšala po prvih popitkih.
Vaša odkrita Mary Carlson, Albert, Kans.

Naprodaj v vseh lekarnah. Zdravniški svet zastoj.

Materi bi morala svojim hčeram o pravem času pojasniti svojstva ženskega spola in jim nasvetovati, da uživajo

Severov regulator za ženske

kadar se pojavijo znaki vnetja ali naravno delovanje ustavi. Severov regulator za ženske olajša in ozdravi vse ženske težave ter napravi devojke in žene zopet srečne. Cena \$1.00.

Slabost je upadanje duševnih in telesnih sil vsled izgube življenske moči. Kar potrebujete, je močna življenska tonika, ki vas osveži in vzravna.

Severov življenski balzam

odgovarja vsem zahtevam. Poskusite ga takoj. Cena 75c

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
683 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIKO:za celo leto \$1.50
za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto .....kron 10
za pol leta .....kron 5Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljatve je
slednji:**"Glas Svobode"**

683 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.**Kjer so farji gospodarjil**

V belgijski zbornici se je pri čitanju proračuna vnela živahna razprava o ljudski šoli. Naučni minister Trooz je moral priznati, da je ljudska izobrazba v Belgiji na jako slabih nogah. Približno 300 občin nima ne javne ne privatne šole, skoro toliko občin ima pa samostanske šole, ki dobivajo državno podporo, država pa nima pravice do nadzorstva. Število šoloobveznih otrok, ki ne obiskuje šole, je višje kot 200.000. Minister je sicer obžaloval te sramotne razmere, a upa, da se bode obrnilo na bolje. Ta prijatelj "svobode" je nasprotnik ljudskega obveznega šolskega poduka in farska večina je pa frenetično odobravala to njegovo izjavo. Kakšne učitelje ima Belgija dokazuje, da jih 32 odstotkov nima učiteljskega pričevala. V samostanskih šolah je pa v letu 186 učnih dni 179 pa praznikov. Iz te slike lahko vsakdo razvidi, kako je s šolskim podukom v Belgiji.

Ali klerikalci — farji niso zadovoljni s temi uspehi v Belgiji. Oni stezajo svoje črne prste že po Avstriji in tudi po veliki ameriški republiki.

V ameriški republiki, kjer se javne ljudske šole ustanovljajo povsod, kjer jih le ljudstvo želi ali ne želi, so pričeli farji graditi cerkve, poleg njih pa samostanske šole, v katerih se otroci po največ uče moliti. Ako je farjem v resnici za ljudsko izobrazbo, potem naj ustanovijo ljudske šole v takih deželah, kjer so absolutni gospodarji — v Belgiji. V Ameriki jim pa pravimo "hands off!"

Ameriške javne ljudske šole so priznane kot najboljše na svetu. V njih se otrok to uči, kar potrebuje za življenje. Tu je izključen vsaki verski poduk, ki navadno le vničujejoče vpliva na razvijajoči otroški duh. In to farje vprav boli! Oni nočejo pametnih ljudi, ampak tepce — idote, ki verjamejo v coprnice, povodne moze, morske deklice, vodmce, volkodlake itd. Tem neumnejši so ljudje, tembolj gre pšenica v klasje za vse poneumnevalce ljudstva.

Kedarkoli bode kdo prišel in be-rail za farno šolo, tedaj mu slovenski delavci pokažite vrata. Povejte mu odprto, da se bode otroci več naučili v javni šoli kakor v farni, poleg vam pa ne bode treba plačevati še kakih posebnih doneskov za šolo. Omega.

Konferenca ruskih revolucionarcev

Prej kratkim so zborovali zastopniki ruskih revolucionarnih skupin, da se dogovorijo o bojnih sredstvih in ciljih proti carizmu. To zborovanje se razločuje od zborovanja v Parizu že v tem, da na to zborovanje niso povabili liberalcev. Ruska socialnodemokratična stranka in pa židovska delavska zveza, se tudi tega zborovanja nista vdeležili, ali so pa njiu zastopniki takoj v začetku zborovanja odšli. Glede zborovanja nam je došlo to-le poročilo: Jurij Gapon, vodja peterburških delavcev v znamenitih dnovih meseca januarja, je povabil vse ruske re-

volucionarne stranke na zborovanje, da se zjedinijo glede potov in ciljev v boju zoper carizem. Po dogovoru se je vršilo zborovanje, katerega so se vdeležile te le stranke; Ruska socialnodemokratična stranka, poljska socialistična stranka, armenska revolucionarna zaveza, georgijska stranka socialnih revolucionarcev in federalistov, finska stranka aktivnega odpora, litvinska socialnodemokratična zaveza in maloruska socialistična občina. Navzoč je bil tudi sodrug Gapon in je pritrtil vsem sklepom.

V prvem sklopu sta se podpisale dve važna, katera so podpisale vse stranke, koja sedaj povsodi kot letake razširjajo in v katerima se zrcalijo vse politične in socialne zahteve.

V prvi izjavi se pripoveduje, da je Rusija sedaj zapletena v dve vojni: v zunanjo in notranjo, da se smatra carsko vlado v Rusiji le za bojujočo stranko napram v Rusiji živečim narodom. Druha! nasilnikov, ki se slučajno še imenuje vlada, je državi napovedala vojno in je svojo silo izročila roparjem in tolovajem v Kičinevu, Homelu, Baku in "črni lupežki druhal" v večjih mestih. Vlada je vse mirovne poskuse liberalnih deputacij in peterburških delavcev odklonila. Napovedala se je vojna in vsakdo se mora odločiti za eno ali drugo stranko. Kompromisi so nemogoči, pogajanje prepozno, poravnave pa zločinske. Vlada lahko voli le v tem, da kapitulira pred zahtevami revolucije ali da pogine v silnem navalu revolucije.

Boj vseh revolucionarnih strank vseh narodov, katere veže absolutizem, mora prešinjati čimdalje širše mase; rabiti se mora vedno ojustrejšje orožje, tudi terorizem, bliža se nezogibni konec carizmu — oborožena vstaja. Ta vstaja mora odstraniti dinastijo in završiti, da bodo vladali meščani potom konstitucionalnega zbora v smislu samodoločbe narodov, branili manjšino proti večini v smislu svobodnega in prostovoljnega sporazumljenja in odstranili vse škodljive odredbe in naprave ruskega despotizma.

Druga izjava se bavi s politično socialnim programom, katero so podpisale vse stranke izven finske stranke aktivnega odpora, ki je radikalno-demokratična ne pa socialistična. Tudi armenska revolucionarna zaveza, ki je podpisala obe izjavi, ni socialistična stranka, dasi so nje vodje sami znani socialisti.

Nekaj družih sklepov je tudi še važnih. N. pr.:

Ako bode vlada odredila novo mobilizacijo, tedaj bodo vse stranke, ki so se vdeležile zborovanja, vporabile vse sile, da se noben mož odzove mobilizaciji.

Da bodo vse stranke v tesni medsebojni zvezi, se bode ustanovilo v inozemstvu tajništvo.

Stavke iz solidarnosti.

Vsi kapitalistični listi so edini v tem, da so vse stavke iz solidarnosti navadne bedastoče.

Seve so vsi idealji, za katere se ob nedeljah in praznikih zanimamo, navadne bedastoče, ako jih hočemo praktično izvesti. Prava dobičkonosna življenska modrost je v tem, če kdo svojih teoretičnih načel nikdar ne družji s praktičnim življenjem.

Svojega bližnjega ljubite le v duhu, drugače pa vedno delujte, da vam bode služil. V praktičnem življenju se strogo ravnajte po tem nazoru: "Vsak sam za se, bog pa za vse!"

Smatrajte se za člane ene družine in če eden trpi, pa boli vse. Ako pa v resnici trpi kak član, tedaj se ne brigajte za njega. Vsak naj sam zase skrbi, komur se slabo godi, ta je sam kriv svoje nesreče. Tako se v resnici glase nauki današnje sleparske človeške družbe in njenih zagovornikov.

Govori se o "enakosti interesov" vseh slojev. Ako pa delavci praktično pokažejo svojo solidarnost, tedaj je to bedastoča. In vendar lahko vsako dete razume, da slabe življenske razmere ene delavske stroke lahko škodijo vsem delavcem. Iz tega lahko sklepamo, da praktično izkazana solidarnost, ki se zrcali v stavki iz solidarnosti, nima za podlago sanjavo sentimentalnost, ampak enakost interesov.

Stavka iz solidarnosti je lahko včasih taktična napaka, nikdar pa ni bedastoča. Največja napaka je v tem, da se stavka iz solidarnosti pogostokrat prepozno proglasi, ali pa da se ne prične s tistim ognjem in navdušenostjo, ki sta potrebna za zmago.

Delavci se morajo v tem oziru še mnogo učiti. Pred vsem se morajo učiti svoje moči hitro osredotočevati in jih rabiti tam z vso silo, kjer jim je vspeh zagotovljen.

Bojevati se za malenkosti, se ne izplača. Ako morajo delavci nastopati v masah, potem mora biti tudi stvar, za katero se gre, tako velika, da se lahko delavce navduši za njo. Delavci morajo pred vsem vedeti, da se gre za skupne enake interese, da je poraz ene delavske stroke, poraz vseh delavcev, da se gre za boljšo bodočnost, za boljše življenske razmere vseh delavcev.

Vedno lepše!

Prejšnji pomožnoobčni poštni mojster na Kubi, E. G. Rathbone, ki je bil obsojen radi tatvine v 3 do 11-letno ječo in na globo \$102.947, je zopet nastavljen kot poštni inšpektor. Te dni je v Denveru, Colo., pokazal svoj dekret.

Mi se ne čudimo, da so hudodelca Rathbone zopet sprejeli v državno službo. Koliko temnih eksistenc, ki so imeli precej dolge prste, so zopet sprejeli v javno službo, ko so njih hudodelstva prišla nekoliko v pozabljivost. Rathbone ni prvi, a tudi ni zadnji.

Dandanes je že na svetu tako. Bogatim in v visoke službe imajočim lopovom se rado odpušča, njih hudodelstva se pa hitro pozabi. Saj živimo v človeški družbi, koji je načelo farizejstvo, odkritosrčnost — pa hinavščina.

Cleveland, Ohio.

6. junija 1905

Pred nekaj tedni prišepalo je sem v Cleveland nekje iz kranjske "Lončarije" ali "Rešetarje" neko naduto človeče, ki sliši na ime "Krivkin Jože". Sumi se, da je ta klerikalen anhaengsel versko blazen ali pa satansko hudoben. Sleherno besedo, ki jo spregovoril in se ne strinja z njegovimi zredeni mi nazori, ti kritizira in si jo upiše v "bukvice" ali na kake planke. Ravna ravno tako, kakor kak star šolmaster, ki svari otroke: "če ne boš priden, pa te bom zapisal."

Dne 3. t. m. naletel sem slučajno na neko tako opazko na neki reklamni planki.

Ker ta revež na duhu tako ljubi v dosego svojih umazanih namenov raznovrstne planke, je naša sodba o njem prav po kranjskem pregovoru, da je ta Jožek tako neumen, da sliši planke žvižgati. Capito Krivkin Jože! H. L.

Slovinci v Johnstown-u in okolici pozor!

Društvo "Adrija" št. 3 S N P J priredi dne 3. jul. t. l. ob 7 uri zvečer veselico v "Hrvatski dvorani" na 7. Ave. v Cambria City.

Na veselici svira godba broječa 4 može. Vstopnina za moške osebe 25c. Dame vstopnine proste.

Delavci v Johnstownu in okolici, ki se s teškim delom trudite za vsakdanji kruh, posetite veselico do zadnjega moža. Tudi delavec je človek! Zakaj ne bi bil tudi včasih vesel in saj za nekaj časa ne pozabil na vsakdanje zlo.

Odbor.

Pozor Slovinci v Stone City, Kans. in okolici!

Društvo "Orel" št. 19 S N P J priredi v soboto zvečer dne 10. junija društveno veselico v dvorani g. Ivana Kovača. Na veselici svira najboljša godba, katero je dobiti v mestu.

7 vrčkov piva stane 25c. Vstopnina 25c.

Začetek veselice točno ob 4 uri popoldne. Vse cc. rojake v mestu in okolici se najljudneje vabi, da se veselice udeležijo.

Miha Klenovšek, predsednik.

.....
Somišljeniki naročujte in triporočujte svoje časopise.

OBLEKE ZA ODRASLE IN DEČKE

Za to sezono, priredili smo za v pregled in prodajo izvrstno skladišče raznih oblek prve vrste. Za nizko ceno si nabavite fino blago. Cene so OD \$5.00 DO \$20.00

Vogal Blue Island Ave. in 18 ulice.

JELINEK & MAYER,
lastnika.**ODEVNI ATLAS SPOLEČNOST****Posebni****vozovi za turiste.**

Fino in moderno opremljeni, z ventilacijo, razdeljeni na več prostorov, preskrbljeni z električno razsvetljavo in drugim komfortom. Spalnice so najboljše opremljene. Na posteljah povsodi čisto perilo. V vsakem prostoru je majhno štedilno ognjišče. V toaletnem prostoru sobrisače, milo, glavnik, krtačice itd. Dve osebi lahko živiti udobno v takem prostoru. Voznina stane komaj polovico toliko kakor v Pullmanovih spalnih vozovih. Na vsakem vozu je strežnik. Te vrste udobni vozovi so edino

NA NORTHERN PACIFIC ŽELEZNICI

C. A. Mathews, Gen. Agt. Pass. Dept., 208 So. Clark St. Chicago, Ill. Pošljite 6 centov za knjižico "Wonderland 1905" na A. M. Cleland, Gen. Pass. Agent St. Paul, Minn.

? Yondorf Bros? ?

365--367 Blue Island Ave. na vogalu 14. ceste.

Svetovnoznaní trgovci z obleko za moške in dečke. V naši zalogi so naprodaj pomladanske obleke najrazličnejšega kroja. Delo solidno, blago trpežno, cene pa nizke.

Moške obleke od \$6.50 do \$22.00**Površniki od \$8.50 do \$18.00****Obleke za dečke in otroke od \$3.50 do \$7.50**

S & H zelene varstvene znamke za vsaki komad, katerega kupite.

Obiščite nas in prepričajte se.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
 I. tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis St., Chicago, Ill.
 Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.

Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Porotni odbor: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Bolniški odbor: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Odbor S. N. P. J. ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vse člane, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno določijo svoje dopise prvemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovolne društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljave pa blagajniku Frank Klobučarju.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave. John Duller, tajnik, 12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Bratsko društvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J." v La Salle, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu točno ob 1/2 uri popoldan, v prostorih M. Kumpa.

D. Badovinatz, tajnik.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J.", v Johnstown, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan na 725 Broad Alley. K množičnemu vstopu v omenjeno društvo vabi

Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 4 "S. N. P. J." v Steel, O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, ob 2 uri popoldan v prostorih brata K. Dernača.

Odbor.

Društvo "Naprej" št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu ima svoje redne mesečne seje vsak prvi četrtek zvečer v mesecu v društvenih prostorih na 1778 St. Clair Str., Cleveland, O.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih br. Fr. Miklaučiča na Sygen.

Odbor.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani nemške zveze ob 9 uri popoldan. Somišljeniki se vabijo v društvo

Josip Kravanja, tajnik.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v društvenih prostorih brata Jak. Tisla, 9049 Greenbay Ave.

Društvo "Bled" št. 17 "S. N. P. J." v Lorain, O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih brata Vrbanke. Alexander Seichnitzer, tajnik, 578—10th Ave., Lorain, O.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J.", v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9 uri popoldan.

Ivan Lebor, tajnik.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J.", v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu pri br. Ivan Malenšek-u.

Odbor.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. J." mesečne seje vsako prvo sredo v mesecu ob 8 uri zvečer v Murray Uper House. M. Zugel, tajnik, P. O. Box 127 Murray, Utah.

Društvo "Edinost" št. 13 "S. N. P. J.", v Wheling Creek, O., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih br. Josip Hora.

Odbor.

Društvo "Sloga" št. 14. "S. N. P. J." v Waukegan, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo, točno ob 2 uri popoldan v Jerebovi dvorani na 10. cesti. Andrej Masle, tajnik.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J." v Ravensdale, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu, v dvorani g. F. Ludovika v Ravensdale, Wash.

Odbor.

Društvo "Sloga" št. 16. "S. N. P. J." v Milwaukee, Wis., ima svoje mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, v prostorih brata C. Hoffbauerja 136 Reed St. Fran Budna, tajnik.

Slovensko narodno bratsko podporno društvo "Bratstvo Naprej" št. 9. "S. N. P. J.", v Yale, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 uri popoldan, v slovenski Narodni dvorani pri sob. Dolari. Frank Levec, tajnik, Kamp 31, Pittsburg, Kans.

Društvo "Orel" št. 19 "S. N. P. J." v Stone City, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. Ignac Pečnik, tajnik.

Bratsko društvo "Sokol" št. 20 "S. N. P. J." v Ely, Minn., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih br. Jos. Selškarja. J. Somrak, tajnik, Box 62 Ely, Minn.

Društvo "Orel" št. 21 "S. N. P. J." v Pueblo, Colo., ima redne mesečne seje vsako prvo nedeljo, in vsako prvo po 15. vsacega meseca v dvorani M. Kochevarja 1217 Eiler Ave.

Odbor.

Društvo "Danica" št. 22 S. N. P. J. v Trimountain, Mich., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

Matija Likovič, tajnik.

Društvo "Edinost" št. 23 S. N. P. J. v Darragh, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, v dvorani Wm. Slingerja v Eveningtown, Pa.

Odbor.

Društvo "Šmarnica" št. 24. S. N. P. J. v Jenny Lind, Ark., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

Odbor.

Svetujte vsem talijanskim delavcem, da se naroče na tednik "IL LAVORATORE ITALIANO". (Talijanski delavec)

Ta list zastopa nevstrašeno koristi delavcev in odprto povezanico o vzrokih današnje bede. Stane za celo leto \$1.50 in se dobiva P. O. Box 206, Pittsburg, Kans.

Odprla sva moderno urejeno gostilno na 156 Displeine ulici in voglu Austin Ave—

kjer bodeva točila pivo prve vrste, pristna naravna vina in izborno žganje.

Unijske smodke na razpolago.

V obilni poset se priporoča vsem rojakom, brata

Jakob in Jože Polanšek.

Na prodaj

posestva proti takojšnjemu plačilu ali na obroke.

Vprašajte za imenik.

J. F. Stepina,

Odvetnik, notar in zastopnik za prodajo posestev.

352 W. 18th St. Chicago, Ill.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

PRVI NARODNI IZLET

vseh združenih slovenskih društev v Chicagi, kate-rega prirede društva:

Sv. Štefan, Slavija, Sv. Jurij, Sv. Alojzij, Slovenija, V. Sv. Martina itd.

v nedeljo dne 23. julija 1905 v Thornton Park, Ill.

z dvema posebnima vlakoma na Chicago Terminal železnici

Odhod s postaje Grand Central, Fifth Ave. in Harrison zjutraj ob 8:30 in 9:30. Vlak se vstavi na Blue Island Ave., Ashland Ave., Western Ave. in 26. ulici.

DOBITKI:

Na kegljišču dva.

Tekmovanje v dirki pet.

In sicer tekmujejo najprvo med seboj deklice, potem dečki, kasneje odraščene ženske, za njimi odraščeni možki, nazadnje pa debeli možki.

Listek za osebo 50 centov.

Hermanekov Angelika balzam je najboljše krepilo.

Kedar telo slabi in se njega moč čimdalje boljbolj zmanjšuje, tadaj potrebuje želodec krepila za prebavljenje, drojači čreva in ledvice, Hermanekov angelika balzam se proizvaja le iz korenin, zelišč in izbranih rož, ki so potrebne za ojačenje telesa in utrditev zdravja. Ako postane kri nečista, se pretaka nepravilno in postaja razkrojena, telo ne dobiva dovolj jakosti, torej slabi in razpada, pristopno je boleznim, nervoznosti, slabemu prebavljenju, izgubi slasti do jedil, nespečnosti.

Poleg se pa prikazujejo še druge bolezni, ki imajo svoj izvor le v slabih krvi, n. pr. mrzlica. Hermanekov angelika balzam je najboljši kričistilec in krepilo, ki vedno pomaga, ako telo slabi.

Cena 75c; po pošti 85c.

Izdeluje in prodaja edino

J. C. Hermanek, lekarnar,
585 So. Centre Av. Chicago Ill.

Sezonske blago po nizkih cenah.

Vsaki kupec, ki plača z gotovim denarjem, naj se ozira na današnji oglaševalski si bode prihranil denarja. Čas je tu, da moramo prenehati s prodajo raznovrstnega sezonskega blaga in ga hraniti za drugo sezono. Kdor ta teden kupi, kupi po ceni in dobro blago. — Ako le za 5c kupite, dobite že premijski kupon, ne glede na to, kaj kupite. Hranite jih!

Damske spodnje jopice — "krem" barve z nizkih ovratnikom in kratkimi rokavi. Mera: 7 do 9. Stalna cena 25c. Stane sedaj komad **15c**

Moško perilo fine vrste — spodnje hlače z dvojnimi sedalom. Vse s svilno robljeno. Stalna cena za komad 50c. Po znižani ceni le **35c**

Bela japonska svila, katero se lahko pere. Jako uporabna za bluze in obleke. Prodajamo navadno jd 75c. Po znižani ceni **55c** stane le

Dežniki in solčniki — dežniki za dame z okrašenimi lesenimi palicami. Stane komad **79c**

Ženski beli svilnati solčniki — stane komad **\$1.50** samo

Damske bluz-obleke iz moherja — rjave, modre ali črne barve, stane komad **\$4.95**

Bele damske obleke — fino blago in po najnovejšem kroju. **\$1.48** Stane obleka

Fina ženska krila — črne, modre ali katerikoli druge barve **\$2.50** Stane komad

Ženska krila, katera se dajo prati — iz finega pralnega blaga, **69c** Stane komad

Ženske jopice in bluze — **55c** fino delane. Komad

Sivi korzeti s petimi zaponkami — najrazličnejše mere: Stalna cena 75c. Sedaj stane **48c** komad

Moške obleke. — Od \$15 do \$18. — najrazličnejše mere, razne barve in po najnovejši modi. Mi jih hočemo prdati radi tega smo znižali ceno. Obleka stane **\$11.80** le

Bele avbice — **12½c** komad po

Bele avbice najrazličnejšega kroja. Nekatera vredna 75c. Prodajamo sedaj po znižani ceni **39c** komad za

Moški čevlji iz najfinejšega teletnine ali patentiranega usnja v 11. različnih krojih. Sedaj stane par **1.95** po znižani ceni le

Damski čevlji za ples iz finega francoskega usnja — jako fino in okusno delo. Stane par le **85c**

Prodajalec STONICH, vprašajte po števil 22.

Dr. Kolacek & Co.
559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Vesti iz jugoslovaških pokrajin.

— Tragedija v Trstu. Dne 7. maja se je zgodil v Trstu v ulici Navalni presunljiv slučaj. Brezposelen delavec Fran Zegler je ustrelil inženirja Jorgensena iz "Stabilimentu tecnico", in potem sebe. Zegler je bil do meseca aprila pretečenega leta vposelen v omenjenem zavodu. V tistem času mu je Jorgensen naenkrat dejal, da zanj ni več dela, pa da naj gre. Za Zeglerja je bil to hud udarec, ker je svoj čas izgubil nogo, pa vsled tega nikjer drugje ni mogel dobiti dela. Prosil je inženirja, naj to premisli; saj je bilo v Stabilimentu dosti dela. Zegler je tudi vedel, da ni bil odslavljen zaradi pomanjkanja dela, temveč zato, ker ni bil klečeplazec. Ali Jorgensen je bil gluh. Hotel je imeti samo delavce, na katerih se lahko cepi drva, ne da bi rekli "mu": Večkrat je prišel Zegler pozneje prosit dela, ker mu je trgalo srce, ko je moral gledati stradajočo družino, kateri ni mogel preskrbeti kruha. A vse je bilo zaman. V nedeljo je bil zadnjikrat pri Jorgensenu. Kaj mu je ta odgovoril, ni znano; vsekakor mu prošnje zopet ni uslišal. Zegler je na to ustrelil njega in potem sebe. — Umor je v vsakem slučaju umor, zagovarjati ga ni mogoče. Ali taki grozni slučaji so kričeči protesti proti družabnemu redu, ki dela pridne, delo ljubeče ljudi tako odvisne od posameznikov, da jih lahko, ako so brutalni in nečlovečni, obsodijo na smrt za lakoto. Koliko so vredne vse teorije, o "rojenih hudodelcih", ko pokazujejo dejstva, da postane najpridnejši, najplemenitejši človek lahko morilec ako ga razmere našenejo na to? Lahko je tedaj obsojati in zgražati se, pa klicati policijo in sodišča in tarnati, ako je morilec sam nad sabo izvršil smrtno obsodbo in se tako izmuznil človeški justici. Ali edina pot, da se prepriči taka hudodelstva, je odstranitev družabnega reda, ki vstvarja lakoto in obup in tako pospešuje zločine. Kapitalistični družadni red je najhujši zapeljivec. "Rdeči prapor".

— Zgubil je škornje, hlače in klobuk. Nekje na Slovenskem imajo katoliški konjum, v katerem se večkrat prav divje povi. Tudi te dni je bilo v tem konsumu velikansko pijančevanje, katero je trajalo do polnoči in katerega se je udeležil precej znani duhovnik. Naslednje jutro so ljudje našli na cesti škornje, hlače in klobuk. V zamazanih hlačah so našli zalepko. Naslov se je glasil: "Prečastiti gospod X.X. v Z. pošta Z." Pismo pa se glasi "Moje vse! Ne bodi hud, pred teden Ti reš nisem mogla odgovoriti na Tvoje ljubeznivo pismo, za katero sprejmi moje presrečno zahvalo. Bila sem nekaj bolna in zaradi tega sem odlašala s pisanjem. Sedaj sem boljša, toda ne še popolnoma; upam, da Ti prihodnje dni pošljem zaželjeno pismo. Kakor sem včeraj slučajno čitala Tvoja dopisnico, nameravam iti v kratkem v Ljubljano. Le pazi, saj veš, da se bojim za Te. Te presrečno pozdravljam in goreče poljubim Tvoja zvesta — X. Kar je kazala že adresa te zalepke, še so potrdile tudi druge okolnosti, da je namreč duhovnik, čigar ime in prebivališče pa bodi zamolčano, in pijanosti na cesti izgubil škornje, hlače in klobuk. "Slov. Narod"

— Stavka gorških kovinarjev je končala s popolno zmago delavcev. Solidarnost je bila enotna. Vstanovitev kovinarskega društva je pred durmi. Ta stavka nas uči da so delavci močni, ako so složni.

— Pri gradbi bohinske železnice so stopili hrvatski delavci v stavko. Ondotno podjetje zganja iz Hrvatske velike množice delavcev vkup, ki jih privabijo njeni

agentje, potem jih pa enostavno odslovi brez odškodnine. Tistim ki jih obdrži, pa plačuje po 10 krajcarjev od ure, pa tudi manj. Delavci zahtevajo po 2 krajcarja na uro več. Pač malenkostna zahteva, ako pomislimo, kako slabo so plačani delavci v stari domovini. A kapitalisti jim še te malenkosti ne privoščijo.

— Steklarsko gibanje v Ljubljani. Steklarski pomočniki v Ljubljani so predložili mojstrom zahteve, ki jih mora pač najstrožji prižnati pravičnimi. V tej stroki imajo delavci dvanajsturno delo in sicer delajo do 8. ure zvečer. Plačo dobivajo mesečno. Zahtevali so skrajšanje delavnega časa do 7. ure zvečer, kar je še itak preveč, pa tedensko izplačevanje. Mojstri pa ne le da so odklonili zahtevo, temveč so še odpustili dva delavca. Delodajalci so si v brutalnosti povsod enaki. Dokler se da delavec striči in skubiti jim je dobro došel. Ako pa zahteva le nekaj svojih pravic, takoj ga posade na cesto, ako opazijo, da niso delavci složni. Delavci organizirajte se povsod, ako nočete biti delodajalcem le za metljo.

— Podzemski vhod v ljubljanski frančiškanski samostan? Zgodovinska resnica je, da je bil nekoč podzemski hodnik med Uršulinskim samostanom in med kapucinskim samostanom, ki je svoj čas stal tam, kjer je zdaj Zvezda. Nune so lahko hodile v vizite h kapucinom, kapucini pa k nunam — in nihče ni tega videl. Menda so imeli tudi različni drugi samostani svoje skrivne podzemske vhode, čeprav niso ti hodniki vodili vedno v kak ženski samostan. Prav sedaj se mnogo govori po Ljubljani o razkritju podzemskega hodnika v frančiškanski samostan. Pri podiranju Mayerjeve in Schifferjeve hiše na Marijinem trgu so našli v kleti vrata, ki jih je dal g. Mayer pred leti zazidati. Ta vrata vodijo v tlakovan podzemski hodnik ki je napravljen v smeri proti frančiškanskemu samostanu. Vse kaže, da je bil tu nekaj skriven vhod v samostan; čemu je služil, tega seveda nihče ne more reči. "Slovenski Narod."

— Dve nuni v sivi obleki sta hodili po hišah te dni v Gorici. Iskali sta seveda denarja; če se ju je vprašalo, odkod sta in v kake namene iščeta denar, sta molčali. — Ljudje so še tako neumni, da dajejo takim ženskam denar, pa ne le po vinarjih, ampak par dvajset ali celo krono in še več! Če pa pride kaka uboga ženica, ki nima na stare dni ničdasi je morda delala celo svoje življenje, jo pa odženejo ali ji dajo kos starega kruha, katerega reva seveda ne more použiti. — Kdaj se spametujejo vsi tisti, ki trosijo denar takim osebam, kakor sta omenjeni dve nuni?! "Soča".

— Opozarjamo vse rojake v Chicagu, da sta Ivan Meden in Nace Malovašič na 946 Ashland Ave. odprla prodajalno z jestvinami in kolonialnim blagom. Podrobno v oglasu na drugi strani.

Ako pošljete denar v staro domovino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.

Rojaki v Clevelandu in okolici pozor!
Notarska pisarna.

Izdelujejo se vsa notarska dela (Vollmacht), kupna, dolžna pisma, prošnje radi vojaščine itd. Oddaljeni rojaki dobe pismena pojasnila brezplačno proti odškodnini poštnine.
William Sitter

26 Franklin Extension
Lakewood, Ohio.

Mirko Vadina

priporoča bratom
Slovcem svojo
BRIVNICO.
390 W. 18. St. Chicago.

Največja slovaška tvrdka

Emil Bachman,
580 So. Centre Ave. Chicago.

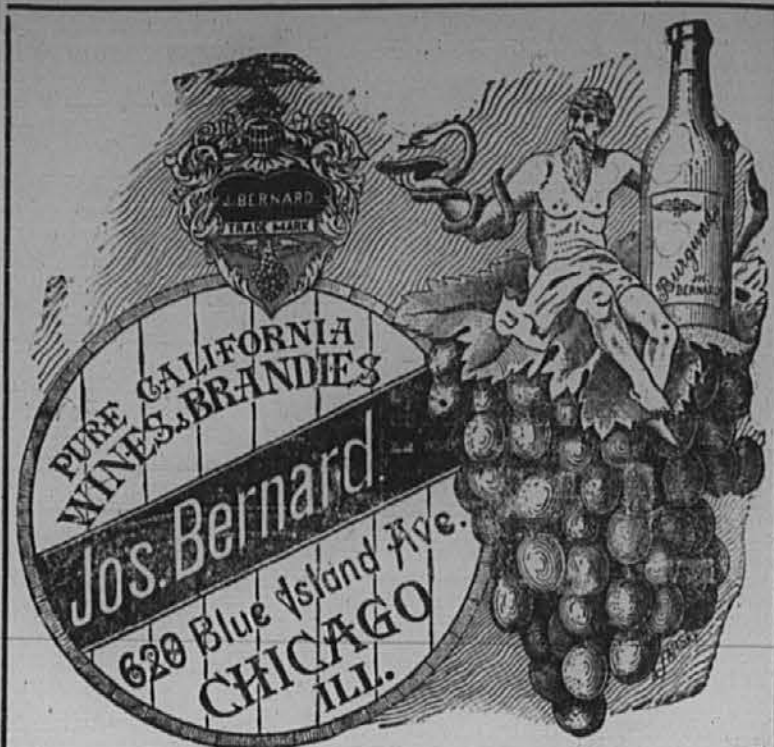

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge ptrebščine.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsacemu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena. Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIĆ
617 S. Center Ave. blizo 19
ulice CHICAGO, ILL.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

Kdor se želi učiti in naučiti
angleško brez učitelja

naj si nabavi najnovejši

Slovensko--angleški--rečnik.

Knjižica je jako razumljivo sestavljena, poleg angleških besedi nahaja se pravilno izgovarjanje istih. Oblika knjižice je žepna, toraj pri vsaki priliki v porabi.

CENA JI JE SAMO 60 CENTOV.

Denar pošljite po Money-Orderju ali pa v znakah na naslov
V. J. Kubelka, P. O. Box 744
New York N. Y.

Stojte in mislite!

Česar potrebujete za redno življenje?

Zrak in hrano!!!

Vi ne morete živeti brez njiju. Gotovo ste tako pametni, da imate zraka, kolikor ga morate dobiti. Ali kako je z hrano? Vi veste, da želodec odpove hrano, ne glede na to je-li dobro pripravljena.

TO POMENI BOLEZEN V VSAKEM SLUČAJU.

Kakor hitro se Vam povrne slast do jela, že se počutite dobro.

Trinerjevo, zdravilno, grenko vino

je edini pripomoček, ki absolutno pomaga v mnogih slučajih. Ta lek povrne in pomnoži prebavno moč želodca in črev, in vinkuje tako blagodejno na te organe, da lahko prebavljajo najtežja jedila. Vi veste koliko je življenje vredno, ako lahko jeste vse, kar je Vam všeč, ne da bi Vam škodilo — veste tudi kakšne muke so, ako ne morete uživati hrane ne vsled revščine, ampak vsled bolezni.

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ohrani življenje za mnogo let,
ohrani zadovoljnost,
ohrani zdravje,
ohrani moč,

se lahko daje otrokom,
zbičnim gospodičnam,
močnim ljudem,
starim ljudem.

To vino je najboljši pripomoček proti vsem želodnim, krvnim in živčnim boleznim.

Dobiva se v lekarnah in boljših gostilnah.

JOS. TRINER,

799 So. Ashland Avenue

Chicago, Illinois

SVARILO: Mnogo ljudi ponareja ta pripomoček pod različni imeni. Ako hočete imeti pravo grenko vino, zahtevajte Trinerjevo.

Trinerjev brinjevec

ima vsaki dan več prijateljev, ker je naš narod prišel do prepričanja, da je najpristnejši in najmočnejši.

Willre

Najboljši fotograf, izdeluje vsakovrstne slike razne velikosti. 🍀 🍀 🍀 🍀

Družbinske in društvene skupine. Ženitovanijske in otročje slike so naša specialiteta. Cene primerne in solidne.

391—393 Blue Island Ave, vogal 14. Pl.

Telefon Canal 287

Nad 30 let se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVNI, PRENOVLJENI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.
in razne reumatične nepravilke.
SANO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah
all pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

LIEBICH Slovenski fotograf
poznat mej Slovenci že mnogo let izdeluje najlepše velike in male slike po najnižjih cenah.
80—86 Euclid Ave.
CLEVELAND, O.

POMOČ IN ZDRAVJE BOLNIM!

ZAMORE DATI SAMO

Dr. E. C. Collins, M. I.

ako hoče bolnik popolnoma ozdraviti je v prvi vrsti potrebno da zdravnik njegovo bolezen popolnoma in natanko spozna, to pa je edino le mogoče našemu slavnemu in najbolj učenemu profesorju, ker je on edini zdravnik, kateri po natančnem opisu vsako bolezen, popolnoma in temeljito spozna.

Zato, rojaki Slovenci, v slučaju da vam je treba zdravniške pomoči vam mi priporočamo samo in edino le tega slavnega in izkušnega zdravnika ker se nijeden drugi zdravnik ne more ponašati s tako uspešnim zdravljenjem kakor on.

OZDRAVI VSE BOLEZNI, ker on jedini pozna po znamenjih takoj vsako bolezen in radi tega ozdravi vse možke in ženske bolezni bodisi akutne ali pa zastarele (kronične). Za to tudi jamči za popolno ozdravljenje vseh bolezni, kakor: bolezni na plučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehuru, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhijalni, pljučni in prsni kašelj, bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, gilit, trganje in bolečine v križu, hrbtu, ledjih in boku, zlato žilo (heme-roida), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, božjast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke izrabljanja samega sebe, šumenje in tok iz ušes, oglušanje, vse bolezni na obeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje, mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastečni, glavobol, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici itd., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in jedini zdravnik, kateri ozdravi jetiko, ozdravi vse tajne možke in ženske spolne bolezni, kakor tudi „sišilis“, točno in popolnoma. (Zdravljenje spolnih bolezni ostane tajno). Ženskam in moškim se ni treba sramovati ter naj natančno in zanesljivo opišejo svoje spolne bolezni. Ktere ženske trpe na takozvanem mesečnem neredu, naj se takoj do njega obrnejo.

BERITE nekaj najnovejših priznanj, s katerimi se zahvaljujejo naši rojaki za popolno ozdravljenje:

Slovenka: M. HEGLER — 1239 Bohemian Ave — Pueblo, Colo.

Ozdravljena od akutne bolezni ženskih organov — narednega mesečnega čiščenja, belega toka — bodljaja in krča v trebuhu križu, težkega dihanja, glavobola in srčne bolezni.

Slavni gospod Profesor!

Naznanjam vam da sem sedaj popolnoma zdrava. Vaša zdravila so mi zadržavala za popolno ozdravljenje — moje težke bolezni vsled katere sem trpela nad tri leta in katere ste me Vi edini popolnoma ozdravili, srčno se vam zato z mojim možem zahvaljujemo in vas priporočava vsem rojakom Slovincem ker ste v resnici najbolj učen in izkušeni zdravnik.

Tudi vam pošiljam mojo sliko in vam ostanem do groba hvaležna.

Mari Hegler

Bohemian Ave 1239

Pueblo, Colo.

Ozdravljen od kronične bolezni želodca in notranjih prebavnih organov.

Cenjeni gospod profesor!

Vam naznanjam da sem po vaših zdravilih popolnoma ozdravil in sem zdaj čisto zdrav in vesel kakor poprej in delam že en mesec. Vam pošiljam mojo sliko, ko sem bil pri vojaki v ol kontri Austriji.

Pozdravljam vas dobrodelni gospod profesor.

Johan Strah.

Iz vsega tega se jasno razvidi, da se bolniki, najzanesliveje ozdravijo pri našem slavnem zdravniku.

Zato, ako ste slabostni, bolni, ako izgublimate moči ali trpite na katerikoli bolezni, če je vaša bolezen zastarela ali kronična vsled neuspešnega zdravljenja neizkušenih zdravnikov, opišite natančno vašo bolezen navedite starost in čas, kako dolgo ste že bolni tar pošljite pismo na ta-le naslov:

Dr. E. C. Collins

Medical Institute

140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

In potem bodite z mirno dušo prepričani da boste zagotovo in popolnoma ozdravili.

Slovenec: JOHN STRAH

69. W. Feront Str. — Massillon, O.

RAZNO.

— Samostanski svinjak v Poljanski (Italija), kjer so imeli jezuiti (marijanisti) vzgojevališče. so pred meseci zaprli, ker so pobožni vzgojitelji počenjali "fridolinstvo" nad šolskimi otroci. Ravnatelj pater Burg je pobegnil v inozemstvo ter se skriva v kakem samostanu. Sedaj pa menihi svoj svinjak zopet odpro ter že iščejo otrok za žrtve svoje celibatarske pohotnosti.

— Mednarodna konferenca za delavsko varstvo. Dne 8. maja je začela v Bernu (v Švici) mednarodna konferenca za varstvo delavcev. Otvoril jo je zvezni svetovalec Deucher, ki je dejal v pozdravnem govoru, da konferenca nima namena, samo sprejeti platične zaključke, ampak da hoče doseči praktične uspehe. Navzočih je bilo 44 delegatov, ki so zastopali 15 držav. V torek je začela debata o programnih točkah in sicer: 1. Prepoved rabe belega fosforja pri fabrikaciji užigala; 2. prepoved obrtnega dela za ženske. Drugi dan so bile sestavljene tudi komisije za posamezne predmete.

— Stanje strokovnih organizacij v Evropi je bilo leta 1903. po doslej še nepopolnem sestavu mednarodnega strokovnega tajništva sledeče:

	skupaj	med njimi žene
Na Angležkem	1,923.780	120.078
" Danskem	86.356	7.043
" Švedskem	80.000	3.750
" Norvežkem	15.996	926
" Nemškem	1,276.831	47.038
v Avstriji	177.592	12.063
na Ogrškem	41.138	1.183
v Srbiji	9.500	

Dohodkov in izdatkov so imele v markah:

	dohodkov:	izdatkov:
na Angležkem	15,792.027	14,355.296
" Danskem	1,598.024	1,110.117
" Švedskem	738.128	707.042
" Norvežkem	393.395	356.885
" Nemškem	16,419.991	13,724.336
v Avstriji	2,547.756	2,299.380
v Srbiji	14.555	7.651

Za podpore in za stavko so izdale:

	podpore:	stavke:
Na Angležkem	10,433.772	967.970
" Danskem	388.750	—
" Švedskem	31.803	469.373
" Norvežkem	78.594	192.525
" Nemškem	3,720.416	4,529.672
v Avstriji	1,055.846	—
" Srbiji	2.813	644

— Zaljubljeni menihi. Iz Budimpešte sta že pred tedni zbežala iz ondotnega frančiškanskega samostana dva menihi v spremstvu žensk. Gvardijan pater Aristides je beg tajil in javnosti prikrival, sedaj pa je pobegnil tudi on, obenem pa je izginila neka žena iz ugledne rodbine.

— O propadu Španske razlaga "Slovenec" svojim "bravecem" neverjetne reči. O tem pravi "Soča": Med drugim pravi, da sta posebno dve stvari, ki pokopujeta Špansko: razgozdovanje in pomanjkanje vode. Mi pa rečemo, da je spravila Špansko na beraško palico farška bisaga. Tisti nešteti kloštri so požrli vse ter opustošili deželo. Ljudstvo je izsesano in nevedno, 51% prebivalstva ne zna ne pisati ne čitati. Izsesavanje od strani pobožnih mož in pa nevednost sta izkopali Španiji grob. Klerikalizem jo je pokopal, ne pa pomanjkanje vode! To naj pove "Slovenec", če hoče govoriti resnico.

— Ples in maše. Na Volči v Poljanski dolini se je plesalo, zato je ondotna družinca izgubila maše, na kar so sklenili, da cerkev prodajo. Zanimanje za prodajo je bilo splošno, ker bi bile zlasti neke bolj premožne Marijine hčere dražile do skrajnosti. Zdaj se je pa izkazalo, da niso plesali domačini na Volči, zato so se vrnile ma-

še in tudi cerkev se ne proda. — Pod Sv. Volbenkom v Poljanski dolini se je pa tudi plesalo, ko so imeli "mali semenj". A tu se niso odvezle maše, ker se je plesalo v klerikalnih gostilnah. Klerikalci potrebujejo denar, pri Sv. Volbenje nekaka božja pot in so na take praznike prav mastna darovanja ali "ofri". Ti pa imajo tako moč, da izbrišejo vse grehe in pomirijo celo škofa, ki je največji sovražnik plesa, če tudi sam po prižnicah pri birmovanju po cele ure pleše neki poseben svoj ples, ki ga drugi ne znajo. "Slov. Narod".

— Vsacemu je znano, čemu se rabijo mazila. "Anker Pain Expeller" je najboljšje mazilo. Izdeluje se pod strogim zdravniškim nadzorovanjem in na vsem svetu se ga rabi proti revmatizmu, nevralgiji in boleznim, ki so nastale vsled prehlajenja. Le 25 in 50c.

Proti patentiranim zdravilom.

"Collier's Weekly" je prinesel strašno sliko: mrtvaško glavo, iz katere teče na eni strani strup, na drugi pa čist alkohol v steklenice patentiranih zdravil, noseč smrt in gorje revnemu ljudstvu. Kolikokrat smo že opozorili občinstvo, da v domačih zdravilih ne sme biti strup, ne alkohola.

Kedarkoli vam prihaja slabo ali izgubite slast do jela, če občutite kako telesno slabost, tedaj rabite Trinerjevo, zdravilno, grenko vino. To je najboljšje domače zdravilo, ki se prideluje iz naravnega vina in želišč, ki pomaga proti vsem želodčnim boleznim, nervoznosti in boleznim, ki imajo izvor v nečisti krvi. To so potrdili mnogi znameniti zdravniki kot pribito resnico kakor tudi na tisoče družin ki so s tem pripomočkom zadobile zdravje. Mi garantiramo, da ni v tem pripomočku strupa, ne alkohola.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Pozor rojaki širom Amerike!

Slovenski "Sokol" v Clevelandu bode zgradil svoj lastni dom. A ker je nemogoče, da bi velike stroške za to stavbo pokrili le člani "Sokola" se obrača "Sokol" do vseh zavednih Slovencev in Slovanov v "Zdr. drž." da bi pripomogli do zgradbe sokolskega doma.

Mi mislimo, da nam ni potreba še posebej povdarjati, da sokolska ali telovadna društva v Ameriki ne slone na šovinističnih frazah, amda stoje na temelju pravice za vse narode in razrede v gospodarskem in političnem oziru.

V ta namen je izdalo društvo nabiralne pole, katere lahko vsakdo dobi, kdor se zglaš pri tajniku, Nacetu Rotarju 20 Norwood Str., Cleveland, Ohio.

Odbor.

Tudi upravništvo "Glas Svobode" sprejema darove za sokolski dom v Clevelandu. Imena darovalcev bodo objavljena v listu.
Uredništvo "Gl. Sv."

Ako nameravate obiskati svoje sorodnike v stari domovini, če jih želite vzeti v Ameriko tedaj pišite za pojasnila in vozne cene M. V. Konda-tu, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.

DNEVNI KURZ.

100 kron avstr. velj. je \$20.50. Temu je pridjati še 10 centov za poštino.

Importiran tobak iz stare domovine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete. J. VOKOUN,
544 Blue Island Ave.

500 mož potrebuje za Rainerjevo pivo in Bourbon Wiskey piti, fine smodke kaditi in se veseliti.

ANTON KRIZE,
OAT HILL, NAPA CO. CAL.

Svetovni mir.

Nikdar ne bo dočakal veseljni svet, da bi poglavarji industrije in milijonarji storili najmanjši korak zoper vojskovanje; kajti ti ljudje pospeševati morajo morijo, ki jim donosa ogromne dohodke, vedno bolj in bolj.

Zamore li kdo verjeti, da misli Andrej Carnegie, daritelj par milijonov za zgradbo mirovne palače v Haagu, Nizozemsko, na opustitev pridobivanja železne rude in vlivanja železa za morilno orodje?

Carnegie izčrpal je gorostasno svoje bogastvo iz železarske in jeklarske industrije, toraj je upanje, da bo zavrgel njegove glavne vire bogastva nezmislno, če še ne nespametno.

Prasaj Chamberlain Josipa, ako se je on, kot solastnik njegovega brata tovarn za topove, branil jemati del ogromnih dohodkov, naraslih iz plačil topov za morenje hrabrih Burov.

Možje tega kalibra sicer rad mečejo javnosti pesek v oči s tem, da žrtvujejo par milijončkov, ki so jim manj kot siromaku cent, za recimo Rudeči križ, za opustitev vojske pa ne ganejo niti mezinca.

Resnica je: "Kupčija ostane kupčija."

Nič bolj kot na kralje denarja zanesiti se ne moremo na razne občinske, deželne in državne zastope ali parlamente, dokler bodo isti izvoljeni po volji in s pomočjo kapitalistov, tovarničarjev in velikih trgovcev.

Vendar obstoji razred človeštva, da ne rečem jedro človečanstva, ki ima moč vstati boj — vse boje. To je razred delavcev, razred zatiranec, trinov vseh narodov, vseh psem, vseh veroizpovedani, vseh prebivalcev zemlje brez razločka, razred, ki se živi s poštenim in potrebnim dušnim in telesnim delom. Delavci, ta nebrojna večina vesoljnega človeštva, vzdržujejo, kot vsa druga podjetja tudi boj, brez da bi imeli najmanjši hasen od njega.

Ni še dolgo od južno-afriške morije in roparije, ko so mornarski delavci v Amsterdamu predlagali mednarodni boj kot zoper Angležko. Vzvišena ideja to, ki bo, da je le bila enkrat sprožena, nadaljevala rasti in se razvijala, akoravno se do silhal še ni storil najmanjši poskus v praksi.

Povprečni delavec, posebno evropski, občutil je dosihmal neki gotovi ponos do pravice nositi cesarsko sukno ali biti vojak: vendar svita se že celo med temi tlačeni zatiranci in upati je, da je že tudi zadnji plebejec pričel spoznavati nepotrebo militarizma, njega zle posledke, naj si bo že v času miru ali boja. Ako se vesoljni delavski sloji vprejo nalaagti in razlagati katerokoli rusko ali japonsko ladjo, ki je namenjena za boje, delavski delavski sile odklonijo voditi parnike in vlake, prevažati vojske, obleko, živež, morilno opravo itd., naj si bo za tega ali onega nasprotnika potem ste sovražni državi izključeni iz svetovnega prometa in s tem je — konec prelivanja krvi na debelo.

Ne vladarji, ne ministri, ne diplomati, ne milijonarji in ne drugi enaki "sukerji", marveč one mase človeštva, ki v resnici izdelujejo svetovno bogastvo, ki pridelujejo potrebe za vojsko, so, ki ljubijo mir faktično. Boj ni vir pridelovanja; nasprotno, boj je vir vničevanja in ravno zategadelj je vojaštvo prisen sovražnik delavstva, akoravno se večinoma iz njega vrst vzdržuje. Vojaštvo, ne le, da ničesar ne prideluje, več, ono živi ob delavskih stroških in vrhu tega vničuje krvave srage delavstva ne da bi delalo sebi dobiček, kakor vničujejo proti marljivost bučel-delavk. Militarizem rase in žalibog, z njim rasejo bremena in težnje delavstva.

Predstavi si slovensko občino z okoli 5000 duš, od katerih je okoli 1000 zrelih, čvrstih mož, na kojih ramenih sloni, brez nešteti drugih plačil, večinoma obstanek občine in vrhu tega še župnije. Kakošni nasledki bodo, če se pokliče od teh korenin le 200 mož v bitko? Pod navadnimi slučaji ima vsak teh 1000 Slovencev oskrbovati povprečno po pet ljudi; če se pa 200 od teh pripranih delavcev v "Gospodovem vino-

gradu" odpokliče v boj, kjer se jih navadno po nedolžnem pohabi ali umori, potem ima vsak ostalih 800 povprečno skrbeti za 1/4 svojih bratov in sester več, kot ako bi se pustili vsi pri delu in pridelovanju vsakdanjih potreb.

Kakor hitro bodo produktivne mase uvidele resnico gori uvedena izgleda, vprle se bodo kapitalistom in vbratile vleči takim grdim potom dobiček iz njih. Moderni suznji se morajo in se bodo tudi enkrat združili zoper silo, ki je nač zmožna, a ne voljna zabraniti sedanjne in vsako poznejše vojskovanje, vedoč, da nji donosa krvolotije najvišje dohodke. Vem, da so ljudje, ki se bodo smejali takim trditvam in mislim, a gotovo je, da edino proletarski stan bo dosegel enkrat cilj svetovnega miru.

(Pride še.)

4000.

času primerna povest iz prihodnjih dob.

Po vzorih dr. Niemann napisal

dr. Nevesekdo.

VI.

"Mislim in mislim," izpregovorila je končno, "in vendar ne morem ugeniti, kakšna je ta vaša ljubezen! Morda je sreča, morda nesreča. Sam bog to vé!"

Nato dostavi: "Visoko je že priplulo solnce! Brat me čaka, in napočil je trenutek, da odidem. Bog bodi s tabo, tujec!"

Hotela je oditi. "Pri nas na severu," izpregovoril sem, "ne poslavljata se tako hladno pravovernika, ako sta se slučajno srečala na poti življenja."

Prihiteja je nazaj. "Evo ti roke," rekla je sramežljivo, "in v molitvi svoji se te bode spominjala!"

Vidno se je pretresla, ko sem se doteknil nje roke, in do las se ji je zardel rožnati obrazek.

"Pregrešno je," zaihtela je, "če podaja ženska roko moškemu, ki ni bil izbran zanjo na naboru!"

"V ta greh ne verujem," odgovorim srčno.

"Pri vas tega ne štejejo vgreh?" "Gotovo ne, in pravoverniki se poslavljajo po vzgledu Kristusovem."

"Kakšen je ta vzgled?"

"Poljubljal je celo sovražnike svoje, in pravoverniki naj bi se ne poslavljali s poljubom?"

"S poljubom?"

Skočila je od ograje, prav kakor da jo je pičil gad v beli prst.

"S poljubom se poslavljate?"

rekla je tiho.

"Tako je navada naša, in božji svečeniki jo odobrujejo. Odrešenik naš je poljubil celo izdajalca svojega!"

"Pri nas pa je prepovedano!"

Srčno odide po peščenem poti. Že sem menil, da me zapusti. Obstala je in se ozrla po vrtu. Potem pa je obrnila zorno lice proti meni in nje oko me je obsevalo dolgo, dolgo. Nato je bila bliskoma pri ograji, in toliko da je čulo uho nje blašne besede:

"Poslovia se po vaši navadi!"

Že je pritisnala svoje lice k mrzlemu železju, in na to lice, volno kakor ličice dozoreli breskvi, pritisnil sem usta in ućakal prvi srečni trenutek na stari materi zemlji. Ona pa je zbežala po zelenih tratinah, kakor vitka gazela.

Azrael, varuj to in ohrani jo meni, da mi vsaj jedna kaplja osladi grenko trpljenje zopetnega življenja!

Zrl sem za njo, ko je čimdalje bolj izginjala med zelenjem. Časih je postala in se ozrla po meni. Potem pa se je skrila za drevjem, prav kakor boginja, katera se mi je le za trenutek prikazala izmed temnih oblakov.

"Kdo je bila?" vzdihnil sem k Azraelu, da bi mi razkril temo, ali angelj Gospodov ni hotel uslišati vzdihanja mojega.

Vrnil sem se v zapor. Potrte so bile moči mojega duha, in čutil sem

prvo nesrečo. Leno je lezel čas, in kaplje, od stropa padajoče, in živali, po blatnih tleh švigajoče, vzbujale so še večjo žalost v osamele duši moji. Pol dneva je minulo, ko je šele zarožljaj ključ v vratih. Vstopil je strežnik z rmeno paličico in mi naznanil, da me kliče, predse pater polkovnik.

Stopivši v vežico, čul sem polkovnika, ko je ravno izpregovoril, patru majorju: "Imeti mora veljavnega zagovornika. Ravnokar sem dobil dekret, da se mu izpit odpusti, in da se mu brez ovire dovoljuje stopiti v mesto. Kaj pravš ti, amice?"

"Kaj naj rečem?" zagodrnja pater major. "Bolje bi bilo, da so ga sežgali ali živega zakopali v zemljo! Po takih tujcih prihaja polnisanje v mesto, prej ali pozneje! Poslušaj me, pater polkovnik, prej ali pozneje!"

"Dobro govoriš, amice! Saj vedno pravim, da je nadškof Martinus premahak; hodi le po srednjem poti, in ta je dandanes najslabši. Ko bi še živel Jacobus LVII., bil bi drugače podkuril temu tujcu! Drugače, mi Hercle!"

"Sedaj se mu vrne tudi konj s prtljago!" zastoče pater major. "In meni bi bil to tako pripraven konjček!"

"Ne morem ti pomagati, amice!" odgovori pater polkovnik, "evo ti dekreta; lesta ti jemlje vsako nadejo!"

Poklical je stražnika v sobo in mu izročil dekret, s katerim me je nadškof Martinus spričo pastirske svoje oblasti oprostil stopiti pred sveto komisijo za izpraševanje tujcev in mi podelil milost, da sem smel iti brez ovire v njega stolno mesto. Strežnik me, je vodil nato po različnih temnih hodnikih, dokler nisva dospela do visokega portala, skozi katerega mi je vabno zasijal krasni jesenski dan.

"Semkaj te moram postaviti po ukazu patra polkovnika," izpregovoril rmeni stražnik: "za ta pot mi znaša pristojbina pet lir. Plačaj!"

Plačam mu in ga odpravim. Stopim na solnce. Bil sem na majhnem trgu tik mestnega ozidja. Pred mano na levo in desno stran so se razprostirale mestne hiše in brezštevilne cerkve s stolpi. Ozke ulice so se pričenjale kakih dvajset korakov od mene in držale v središču mesta. Hiše so bile zidane v štiri in še celo v pet nadstropij; od vnožja do vrha so kazale stene samo svete podobe, svetnik je bil videti vstrc svetnika, vse v kričevih barvah in izdelano po slabih umetnikih. Ko zamisljen ogledujem te umotvore, vzbudi me konjsko kopito, katero močno udari ob tla. Obrnivi se, zapazim ob strani svojega konjčka s prtljago. Povodec pa mu je držal stari moj znanec, profesor z vseučilišča Svetega Simplicija.

"Čakam te že dolgo uro," ogovori me ponižno, "žival je nestrpljiva in vročekrvna; neprestano bije s kopiti ob zemljo!"

"Ali ne poučuješ na vseučilišču?" vprašam osupel.

"Dali so mi dopust. Oznanilo se je po mestu, da si išče tujec strežnika. Takoj sem hitel v škofijo in se ponudil za ta posel. Ponudili so se še drugi, končno pa so vendar meni podelili službo pri tebi, sosebno zato, ker sva že stara znanca. Službo imam, in naš rector magnificus se kar jeni od jezic."

(Dalje prihodnjt.)

Somišljeniki naročujte in priporočujte "GLAS SVOBODE".

KAKO JE MOGOČE, DA DOBE NEKATERI Slovenci, takoj pri svojem prihodu v Ameriko dobre in lahke službe? To je mogoče le vsled tega, ker se isti potrudijo kolikor mogoče kmalo in hitro navaditi se tujkajšnih razmer in se navzeti seg in posebno naučiti se tujkajšnega jezika.

Vsak naselnik naj torej skuša, da se v prav kratkem času nauči tujkajšnega jezika, ter naj se za to posluži "Slovensko-Angleškega rečnika", katerega prodaja

V. J. KUBELKA, Box 744, NEW YORK, N. Y.

(cena mu je samo 60 ct.) Pri naročilu tega slovarja, ki ima obliko žepne knjizice, priložite znesek 60 ct. v poštnih znamkah ali pa Post Money Order na zgoraj omenjeni naslov.

Najmodnejša in najboljša trgovina

Spomladnih oblek in površnikov.

V zalogi imamo največji izbor oblek in površnikov za odrasle in dečke po najnižji ceni na zapadni strani mesta.

Obleke od \$ 6. naprej, površniki " 8. "

Naročene obleke izdelujemo po najnovejši modi na trgu. Cene nizke. Obleke po naročilu delane od \$ 14. naprej.

Velik izbor oblek za dečke, otroke in drugih potrebščin za gospode. Pridite in prepričajte se pri staro znani tvrdki.

Telefon — Canal 1198

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure: do 9. zjutraj od 1. do 2. in od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave: od 10-12 dopoldne in od 2-4 popoldne Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

SLIKA PREDOČUJE

uro za gospode

z zlatom prevlečeno (gold filled).

Pokrovi so jamčeni za 20 let. Kolesovje ima 15 kamenov in je najboljšega sistema "Springfield III. Movement" 16 size.

Vsela znižane cene stane sedaj le

\$14.50

Ako želite dobro in trpežno uro po nizki ceni, si jo lahko naročite sedaj.

Kolesovje se jamči za tri leta.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Posebne cene za tovarno blago in potnike

ZA
NASELJENCE in KUPOVALCE KMETIJ

Kdor kupuje zemljišče za sadjarstvo, živinorejo, poljedelstvo v okrajih GARFIELD, EAGLE, DELTA, MESA, MONTROSE in HINSDALE, COLORADO, se lahko popelje tja le po

DENVER & RIO GRANDE železnici

Za natančno pojasnilo pišite

R. C. NICHOL,
General Agent, Denver & Rio Grande R. R.
242 Clark St., Chicago, Ill.

S. K. HOOPER,
General Passenger & Ticket Agent,
Denver, Colo.